

„A fiatalok ebben a sátorban megtapasztalhatták, hogy a keresztény hit nem elszigetelt a más szemléletű, más világképben gondolkodó emberektől...”

► Újra Közös Pont – 4. oldal

„S bár biztos voltam benne, hogy én egy évvel később máshová kerülök majd, azért odasúgtam édesanyámnak: e lelkész mellé szívesen mennék hatodévesnek.”

► Egy hatodéves lelkészjelölt naplójából – 10. oldal

„A fiú elment dolgozni, a lány elment a kicsikkel sétálni (akkoriban ez így volt). A fiú munka közben hallotta meg az éles szirénát. Egy kicsit megrettent, de elhessegette a bajlós gondolatokat. Nem szabad félni. Kár félni.”

► Kérdések között – 8. oldal

„Az egész táborban a párnacsaták voltak a legjobbak, csak az volt a baj, hogy a felnőttek mindig tiltották őket.”

► Napos oldalak – 6–7. oldal

Beiktatták az új elnököt

Az új köztársasági elnök, dr. Sólyom László augusztus 5-én foglalta el hivatalát. Az Országgyűlés még júniusban választotta meg őt dr. Mádl Ferenc utódjává, szavazólapon szavazattal. A televízió által is közvetített beiktatási ünnepséget a Sándor-palotában tartották. Az öt évre megválasztott új államfő beszédében egyebek mellett azt hangsúlyozta, hogy szeretné, ha elnöksége alatt vissza lehetne állítani a „haza”, a „tisztesség” és a „hűség” fogalmak becsületét.

„Györkönyben most ért véget a II. világháború”

► Tudósítás a 3. oldalon

Szellemi karbantartás és egyházi megújulás

Újszövetség-kutatók nemzetközi kongresszusa Halléban

► Augusztusban sajátos képet mutatnak az iskolák. A legtöbb helyen festő-állványok, vödrök és letakart bútorok között lehet csak bejutni az épületbe. Ilyenkor kerülhet ugyanis sor az évi karbantartásra: festésre, mázolásra, kisebb-nagyobb javításokra. De nemcsak az épületek legszükségesebb felújítására van szükség, hanem az oktatók szellemi karbantartására is. Ennek jegyében szerveznek nyáridőben sok szakmai konferenciát és továbbképzést, az óvodától az egyetemig. Az Újszövetséget kutató szakemberek egész világot behálózó szakmai szervezete a *Studiorum Novi Testamenti Societas* (SNTS) – magyarul az Újszövetségi Tanulmányok Társasága – immár hat évtizede minden nyáron nagyszabású kongresszust rendez. A jubileumi 60. tanácskozásra a reformáció egyik jelentős városában, a németországi Halléban került sor.

Az SNTS-nek hosszú évtizedeken keresztül szinte kizárólag nyugat-európai és észak-amerikai tagjai voltak. Sokak részvételét az utazási szabadság hiánya vagy a nagy távolság akadályozta. A tagsági feltételük is szigorúak: a jelölteknek legalább két megjelent könyv mellett a szakmában elismert személyiségek ajánlásait is fel kell mutatniuk. Amikor id. Cserháti Sándor professzor mintegy két évtizede először vehetett részt SNTS-kongresszuson, akkor még fehér hollónak számított magyar résztvevőként. A hallei tanácskozáson viszont már népes küldöttség lehetett jelen hazánkból: evangélikus részről az immár emeritus Cserháti professzor és felesége mellett dr. Cserháti Márta egyetemi oktató (a hittudományi egyetem Nyíregyházára kihelyezett tagozatáról) és e sorok írója is ott volt a 60. kongresszuson. (A hivata-

los SNTS-tagsággal nem rendelkezők részvételét ezúttal egy német kutatási alapítvány biztosította.) A társaság ökonomikus jellegét az is bizonyította, hogy négy magyar református kutató is ott volt Halléban. Az utazás módja pedig jól jellemzi a magyarság határon átvélő Kárpát-medencei jelenlétét: Geréb Zsolt kolozsvári professzor előbb Budapestre utazott, onnan Bolyki János kollégájával Pozsonyba mentek, hogy Peres Imre komáromi professzor (Selye János Egyetem) autójával közösen utazzanak Halléba. A nyolcadik magyar résztvevő Balta Péter budapesti professzor volt. Benyik György szegedi római katolikus bibliakutató pedig most szerzett SNTS-tagságot.

A kongresszus a halle-wittenbergi Luther Márton Egyetem épületeiben zajlott. Udo Schnelle, a teológiai fakultás dékánja – maga is elismert szaktekintély – és stábjá kitűnő előkészítő munkát végzett. A mintegy négyszáz résztvevő nagyon jó körülmények között tanácskozhatott. Az auditorium maximumban, az intézmény legnagyobb előadótermében folyamatosan hangzottak el az angol, német és francia nyelvű előadások, az egyetem kisebb termeiben pedig napról napra tanácskoztak az összesen tizenöt szemináriumi csoport tagjai.

A nyitóelőadást az újszövetségi kutatás egy emblemikus alakja – a szervezet jelenlegi elnöke –, Barbara Aland tartotta. Ő – immár elhunyt férjével együtt – az Újtestamentum görög nyelvű kritikái kiadásánál, a Nestle-Alandnak egyik névadója. A teológiai hallgatók tanulmányaik kezdetén világszerte kézbe kapják ezt a nélkülözhetetlen segédeszközt. A pusztán névből így hús-vér alakot öltő előadó bibliai szövegvizsgálata és szövegértései legújabb eredményeit foglalta össze.

Egy ilyen kongresszus egyik legjellegesebb élménye mindig az, hogy a szakmában jól ismert nevek „megelevenednek”. Az ember személyesen elbeszélgethet Máté evangéliumának – két lábon járó – négykötetes kommentárjával. Együtt fagyaltozhat a legrangosabb szakmai folyóirat főszerkesztőjével. Részt vehet a pezsgő vitában – hogy aztán a fogadáson pezsgővel koccintson annak résztvevőivel.

Az előadások és szemináriumok

SEMPER REFORMANDA

„Nem apostoli tanítás az, amelyik Krisztusról nem ejt szót, még ha Szent Péter vagy Szent Pál tanítaná is. Ellenben mindaz, ami Krisztust hirdeti, apostoli tanítás, még ha Júdás, Annás, Pilátus vagy Heródes száijából származnak is.”

► Luther Márton: Először Szent Jakab és Júdás leveleihez (Szita Szilvia fordítása)

Tisztelettel és szeretettel meghívjuk augusztus 19-én 18 óra a budapesti Szilágyi Dezső téri református templomba a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház által közösen tartandó ünnepi istentiszteletre.

Dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a zsinat lelkes elnöke Magyarországi Református Egyház

D. Székely Imre elnök-püspök Magyarországi Evangélikus Egyház

Szeptember 24. – az Evangelikus Élet olvasóinak országos találkozója Budapesten! (Helyszíne: a zuglói evangélikus templom, illetve a hittudományi egyetem.)

Esküvő – mennyibe kerül?

Esküvői csúcsezonban a frekvenciát több helyeken épült budapesti templomokban talán alig akad olyan szombat, amelynek délutánján ne állna az oltár elé egy-két pár.

Tavaly összesen 1085 esküvő volt evangélikus gyülekezeteinkben. Ha csak átlagosan százfős esküvői „gyülekezettel” számolunk, akkor is legalább száz-ezer embert „csaltunk be” a párok segítségével templomainkba (egy-egy vasárnapon 2004-ben átlagosan 27 ezren vettek részt istentiszteleteinken).

Százezer ember, akiknek legalább a fele – pontos kutatásokat nem végeztem ezen a területen, ezért vagyok ilyen óvatos – sem evangélikus gyülekezethez, sem más felekezethez nem tartozik, nagy részük meg sincs keresztelkedve (beleértve magukat a házasulandókat is). A mostanában örök hűséget esküdő fiatalok szülei is már az „átkosban” nevelkedtek fel, esetleg „zughittanórákon” kaphattak némi „vallásos előképzettséget”. A ’70-es, ’80-as években született fiatalok számára pedig már leginkább csak a nagyszülőktől örökölt hagyományok tehetnének értetővé egy egyházi szertartás fontosságát, nyelvezetét, üzenetét, de hát tudjuk, az elmúlt évtizedekben a generációk közötti érték kapcsolat is jelentősen meglazult és silányodott. Az egyházzal talán csak annyit tudnak, amennyit a vele korántsem szimpatizáló közvéleményből lesűrhetnek. De tudják, a templomban megkerülhetetlen az egyház.

Rengeteg kérdést vet fel ez a helyzet. Szabad-e meg nem keresztelt feleket „összeadnunk”? Hogyan mondhatjuk el velük a Szentháromság egy igaz Istenre tett esküjük szövegét, ha mindez nyilvánvalóan semmit nem jelent a számukra? Minden bizonnyal érdemes lenne ezeket a kérdéseket is behatóbban körbejárni. Most mégis csak egy látószög jelentéktelennek tűnő részletkérdéssel foglalkozom. Jelelni azzal, hogy mennyibe kerül a templomi esküvő, és azzal, hogy egyáltalán ára van.

A legtöbb esetben talán úgy érezheti magát a lelkész, mint egy ceremóniamester vagy rendezvényszervező, akinek az a feladata, hogy még ünnepélyesebbé tegye a családot, a fiatalok nagy örömét. Meghitt a templom légköre, az oltár, a padok virágban úsznak, ünnepélyes a lelkész ruhája, archaikusak a mondatok, szépen szól az orgona. Tökéletes rendezés, amelynek persze ára van. Néhol konkrét – ha nem is írott – tarifarendszer áll a párok rendelkezésére, amelyből pontosan megtudhatják, miért mennyit kell fizetniük. Templomhasználat: 15000 Ft, díszítés: (igénytől függően) 5000–15000 Ft, a kántor tiszteletdíja: 3000 Ft, az egyházi tiszteletdíja: 2000 Ft, esetleges templomkerhasználat 10000 Ft. Másutt csak egyértelművé tesszük, hogy „elfogadunk adományokat a gyülekezet céljaira”. Hús-, harminc-, negyven perces „teremhasználat”, a lelkészért, a kántorért, az egyházi-fiért, a virágért és persze az esküvőt megelőző jegyesoktatásért, illetve a minden helyzetben makulátlanul személyesen megszólító igehirdetésért. Igen, a világi rendezvényszervezők árához képest még mindig olcsók vagyunk. Hozzájuk képest olcsóvá tettük az esküvőt.

Saját példámon nem tudtam felhábo-

rodni: jó apám nem kért pénzt tőlünk a templomhasználatért, a bennünket összeadó lelkész barátaim is minden biznnyal megsértődtek volna, ha a zsebükbe csempészek egy-egy borítékot. De hát aki ingyen akar templomban esküdni, legyen legalább lelkészgyerek és lelkész, így templomra, igehirdetőre, Isten áldásáért könyörgő lelkészre nem kell költenie. A többiek pedig fizessenek.

Fizessenek? Tudom, a házasulandó fiatalok nagy többsége nem az egyházfenntartói járulékot vagy hétről hétre of-fertóriumot fizető egyháztagnakból kerül ki. Tudom, az egyetlen lelkesi szabad délután feláldozása megfizethetetlen, minden másnak pedig ára van: virágnak, időnek, világításnak. De mégis bánt.

Lehet, hogy a fiatalok nagy többségének teljesen természetes, hogy fizetniük kell, hiszen életük eddigi legnagyobb eseményéért úgyis sokat kell áldozniuk. Tudják: a torta azért, mert esküvői, legalább a duplájába kerül. Elfogadják, hogy a bérelt ruha árából majdnem újat is varrathatnának, a menyasszonyi csokor árértékét pedig két-három születésnapit csokrot is vehetnének. De ha már ilyen boldogok, fizessenek – a templomban is. Lehet, hogy nekik egy pillanatra sem lesz keserű a száijuk emiatt, nekem mégis az. Mert beállunk a sorba, és saját magunkat, a templomot, az igehirdetést, az Isten áldásáért való könyörgésünket bocsátottuk áruba – még ha olcsón is. És beszélhetünk a legigazabban, mosolyoghatunk a legkedvesebben, rendezvényszervezői mi-voltunktól nem nagyon szabadulhatunk.

Pedig mekkora lehetőség az ismeretlenül, ráadásul boldogan bennünket megkereső emberekkel találkozni! Ha azt – és csak azt – érezhetnénk rajtunk, hogy idegenül is együtt örülünk velük! Ha az anyagias egyház képét azzal – és csak azzal – akarnánk lerombolni bennünk, hogy valóban érdeklődünk irántuk – kik ők, hogyan ismerkedtek meg, milyen buktatókat éltek át –, és hogy érezhetően ösztönözniük a boldogságukért, egymás számára való megmaradásukért, Isten áldásáért! Meggyőződésem szerint a pénz ebbe csak belerondítani tud – mert más a természete, másra való. Mekkora lehetőség volt tavaly azzal a száz-ezer emberrel találkozni, akik közül a nagy többséggel – ha nincs éppen az az 1085 pár – soha nem találkozhattunk volna. Mekkora lehetőség, ha a fiatalok barátai a szertartás után csak annyit mondanak: „Tök jó fej volt a pap” – mert érthető volt, amit mondtot, mert nem azokat a frázisokat pufogtatta, amelyeket az anyakönyvvezető, vagy amelyek ügyis előre sejtethetőek voltak. Mekkora lehetőség száz-ezer ember örömeinek részévé lenni! És még a fiatalok fizessenek érte?

Időszerű lenne átgondolnunk esketési gyakorlatunk anyagi oldalát. Lehet, hogy fájó lenne, ha kiesne az a tíz-húszmillió forint, amely – becslésem szerint – a tavalyi esküvőkből befolyt gyülekezeteink pénztárába (bár biztos vagyok abban, hogy nagyvonalúságunk ellenére – vagy éppen azért – semmivel sem csökkenne ebbéli bevételünk). És nem is elsősorban a kötelezően vállalt „ingyenesség” lenne a megoldás, hanem a felismert lehetőségéből adódó mentalitásváltás. Ebben a kérdéskörben csak ez megfizethetetlen, minden másra ott a pénz.

■ KENDEH K. PÉTER

É L Ő V Í Z

A sátán
jós(ágos) arca

„Hogyan segíthetik a bűnügyek felderítését a jóslatok?” – erre a kérdésre kereste a választ egy televíziós ismeretterjesztő műsor a minap. A kérdés attól válik hihetetlenül érdekfeszítővé, hogy már a témafelvetés alapján oly színben tűnhet fel a jóslás „tudománya”, mintha az a társadalom javát szolgálná. A társadalom java pedig ugyebár – szent.

Mielőtt azonban bárki elromantikázna azon, hogy a cél (a társadalom szent java) miképpen szentesíti az eszközt (mágia), tegyük hozzá: az ördögnek tényleg nagyon kevés ideje lehet, ha ilyen eszközökhöz folyamodik (vö. Jel 12,12). Az ősi kígyó bizony gyakran a társadalom építésének a nagy jelszavai mögé rejtőzik, hogy megtévessze az egész földkerekséget.

A jóslatok jószágáról szóló műsornak már a címe is igencsak baljós: „Is it real?” Az angol kérdés jelentése: „Ez reális?”, értelme pedig innentől kezdve a néző fantáziájára és műveltségére van bízva, mivel a latin eredetű *realis* szónak számos jelentése létezik (valóságos, kézzelfogható, tapasztalati, ésszerű, józan, hitteles stb.).

A jóslatok *hitelességét* a filmben egy Bibliából vett párhuzammal próbálták nyomtatékosítani: a narrátor hűvös józansággal közölte, hogy Saul maga is jóshoz fordult, amikor apja szamarait kereste. Nos, a szerkesztők nyilván csak vicceltek, hiszen egyáltalán nem *ésszerű* Sámuel, aki „*az Úr szolgálja volt*” (1Sám 3,1), lefokozni holmi boszorkánymesterre. Tartsuk tiszteltben a tényeket: Saul valóban egy látó segítségét vette igénybe (lásd 2Sám 9,1), de ez a látó Sámuel, vagyis Isten embere (lásd 1Sám 9,7). Amikor Saul tényleg jóshoz – az endőri halottidézőhöz – ment, akkor már kegyvesztett volt, hiszen Isten eltávozott tőle (lásd 1Sám 28,7,15).

Ennyit a tényekről. A jóslatok hasznosságáról szóló „ismeretterjesztő” film ezután még baljósabbá vált: a sztorit egy kisgyerek eltűnésén, majd családát megtalálásán keresztül próbálták még *kézzelfoghatóbbá* tenni. A keresés sikeressége természetesen egy jó közbelépésén múlott, aki játszi könnyedséggel találta meg az elvesztett erdő sűrűjében. Miután hipp-hopp elvégezte mindazt, amit a rendőrök tizenkét óra alatt sem tudtak, egy templomablak színes üvegtáblája előtt megható monológot adott elő angyali képességeiről.

A kérdés nem is az, hogy valóságos vagy nem valóságos a jóslatok ereje; ez mellékes. A lényeg, hogy a varázslóknak „*meglesz az osztályrésze a tűzzel és kénnel égő tóban*”, a hitetlenekkel és a gyilkosokkal együtt (Jel 21,8). Hókuszpókusz ide, csiribí-csiribá oda: a keresztény vallásban nincs helyük a társadalom építéséről zengő fals szövegeknek! Hiszen tudjuk: „*Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága, és az étellel való kérédez, nem az Atyától, hanem a világtól van.*” (1Jn 2,15–16)

Nem hiszem, hogy az ember dolga lenne az ilyen kétes módszerekkel való közbeavatkozás Isten nagy tervébe (opus magnum). Ha a jóslat valóban jószágos, akkor a kegyelmi ajándékok sokfélesége között miért nem találjuk? Ha tényleg oly nagy segítőtő a mágia, akkor a varázslók az utolsó ítéletnél miért jutnak majd a gyilkosok sorsára? Persze erre mondhatná bárki, hogy a kegyelmi ajándékok sokfélesége közül „az isteni erők munkái” akár jelenthetik a jóslás képességét is... (lásd 1Kor 12,10)

Csak hogy túl nagy a veszélye, túl nagy a kockázata annak, hogy az ilyen képességeket hajkurászók „*apostolok, család munkások, akik Krisztus apostolainak adják ki magukat. Nem is csoda, mert maga a sátán is a világosság angyalának adja ki magát. Nem meglepő tehát, hogy szolgálai is az igazság szolgálóinak adják ki magukat; de a végük cselekedeteikhez méltó lesz.*” (2Kor 11,13–15)

■ ANDRISKA JÁNOS

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 12. VASÁRNAP – Róm 9,15–16

Igazságunk Istenben van!

Korunk embere hajlamos úgy gondolni Istenre, mint aki statikus Mindenható, aki a hétköznapi ügyek felett áll, aki trónusán ülve szemléli a lenti világot, akinek menyei országa teljes mértékben különbözik földi életerünktől. Ő fent, mi lent. Ebből pedig arra a következtetésre jutunk, hogy valami „teljesítményre” kell törekednünk, amelynek gyümölcséeként átléphetjük a két világ határát, és kapcsolatba kerülhetünk Istennel.

„Nincs szükség papokra, könyvünkből Őn is megtalálja Istenet” – olvasom egy újság hirdetésében. „Ha a mi gyülekezetünkbe jársz, megtanulod mindenben meglátni a Teremtőt” – hirdeti egy prospektus. Valóban lehetséges autódiktáló módon átlépnünk a mennyek országába? Valóban vannak olyan direktívák, amelyek mentén haladva biztos az utunk? A zsidóknak, akik abban bíztak, hogy származásuk alapján az Örökkévaló gyermekeivé fogadja őket, Pál apostol arról beszél, hogy nem a testi származás a fontos, hanem az ígéret megértése, elfogadása. Az ígéret pedig az, hogy Isten visszatér, és velünk van minden napon a világ végezetéig. Azt gondolom, hogy szükség van mindenkire, aki életével felhívja a figyelmet erre az ígéretre – nemcsak szóval, hanem példadással is.

Gyülekezeti szeretetthonunkban ismertem egy idős férfit, aki már évek óta

nem tudott beszélni. Feküdt, vagy ha felültették, üldögélt az ágyában, másra képtelen volt. Kezdő segédlelkészként úrvacsorát vittem neki. Tudva, hogy a gyónó kérdésekre válasz nem várható, talán csak főbólintás, zavarban is voltam a szokatlan helyzet miatt. Bizonytalanságom azonban gyorsan feloldódott, amikor a bácsi a „Jer, dicsérjük Istenet...” kezdetű éneket velem énekelte – végig, fejből. Létrejött a kapcsolat ember és ember között, Isten és ember között. A szakemberek biztosan meg tudják magyarázni, hogy a gyermekkorban megtanult énekszöveg a beszédképtelenség ellenére hogyan tud felszínre törni az emberi tudatban. Számomra ez az élmény elsősorban azt jelentette, hogy Isten és ember között valami nagyon mély, elszakíthatatlan kapcsolat áll fenn. Megtapasztaltam Isten jelenlétét a világban és az emberek között egy olyan helyzetben, amelyben az emberi szavak felszínes szintjénél sokkal mélyebbről nyilvánulnak meg ennek a kapcsolatnak a tartalmai.

Éltre szóló élmény, amikor rádöbbenünk, hogy az élő Isten jelen van az életünkben, amikor megérezzük, hogy életünket Isten színe előtt éljük. Am nagy a veszélye, hogy ezt az élményt átélve (megtérve) figyelmünket többé nem Urunk felé, hanem az emberek felé fordítjuk: ki él méltón, kinek miként kell az életén változtatnia, hogy tanítványként

hű legyen a Teremtőhöz... Jézus szava továbbvezet ebben a helyzetben is. Arról beszél, hogy ne a másik szeméből próbáljuk kivenni a szálkát, miközben a saját szemünkben gerenda éktelenkedik, amelynek eltávolítására csak úgy van esélyünk, ha minden nap Urunk szeretetében, az ő parancsolatai szerint élünk, aki hit által, ingyen kegyelemből igazít meg bennünket.

Nem a Krisztushoz méltókat kell keresnünk, nem bölcs tanácsokat kell osztogatnunk. Minket nem az tart össze, hogy a világ értetlenül nézi „együgyűsüinket”, és az sem, hogy mi már milyen régóta járunk a templomba, vagy élünk a gyülekezetben. Egyedül Krisztus szeretetén tájékozódhatunk, aki kiválasztott minket az ő követésére, Isten szeretetének hirdetésére.

El kell jutnunk Krisztus követésében a megtérés-hittől a kegyelem-hitig ahhoz, hogy átéljük: ő tartoznak előbb szeretett minket. Hozzá tartozásunk nem tőlünk függ, hanem tőle.

Az isteni kegyelemből élőkre nagy szüksége van a világnak. Ők azok, akiket nem hajt a „teljesítmény” kényszere, akik nem akarják mások életét beosztani, megszabni. Nem akarnak valami nagyon maradandót alkotni a világban, mert meggyőződésük szerint életük a valóban örök érvényű igazságok szolgálatában áll. Sokszor gondolkodom azon, hogy

A VASÁRNAP IGÉJE

mekkora felelősség Krisztust hirdetni, hiszen sokan az örömhír hirdetőitől tájékozódnak Urunkat illetően. Ráadásul mi is hajlamosak vagyunk önmagunkra irányítani hallgatónk figyelmét, mintha olyasmiről tanúskodnánk, amit – meggyőződésünk szerint – már birtokolunk.

A Krisztusról tanúskodó tanítvány számára egyértelmű, hogy Isten világnak része a mi kis földi, hétköznapi világunk is. Isten jelen van életünk minden eseményében, ez azonban nem csökkeneti feladatunk, küldetésünk felelősségét. Ugyanakkor megdöbbentő erejű, erőket megújító tapasztalatokkal gazdagodhatunk az ő nyomait felismerve.

Üdvösségre tehát nem a mi választásunk, hűségünk, tettekészségünk, aktivitásunk alapján jutunk, hanem egyedül a könyörülő Isten kegyelméből. Élünk mindennap ebben a kegyelemben – mint az ígéret gyermekei.

■ JOHANN GYULA

Imádkozunk! „Átölelt Isten nagy kegyelme / Méltatlanul, érdemtelen. / Csodák csodáját látom benne, / És hála tölti el szívem. / Boldogan ujjong éneken, / Ha kegyelmed dicsérhetem. / Míg egykor véget ér itt az út, / Kegyelmed véden, Istenem! / Szent Fiad vére tárjon kaput, / Ha én szegény, megérkezem. / Befogad ott az irgalom, / S örök örömmel áldhatom.” (EÉ 327,1.4) Ámen.

Oratio œcumenica

Szentháromság egy igaz Isten, köszönjük, hogy bizalommal vihetjük eléd könyörgésünket abban a hitben, hogy meghallgatod. Könyörgünk az egész világot. Adj minden népnek emberhez méltó életet, hogy ne kelljen senkinek kiszolgáltatottságban, félelemben, létbizonytalanságban, üldözöttségben élni! Azok mindennapi kenyeréért könyörgünk, akik sohasem kérik tőled. Adj a vezetőknak bölcsességet, hogy mindent a rájuk bízottak javára tegyenek, és felelősen döntsenek a környezet megóvása érdekében!

Könyörgünk minden vallásos emberért. Adj egymás iránti türelmet a külön-

böző vallások gyakorlóinak! Őrizd meg bennünket a szélsőséges tanításoktól! Könyörgünk a keresztényekért szerte a világon. Bocsásd meg részekre szakadozottságunkat. Látsd meg velünk, hogy csak úgy tudunk egymáshoz közeledni, ha te vagy az út. Vezess el arra a felismerésre, hogy nem juthatunk soha közelebb hozzád, ha egymástól idegenkedünk, távolodunk, ha előítéleteink elvakítanak.

Könyörgünk a Magyarországi Evangélikus Egyházért. Adj békeséget, rendet és elkötelezettséget, hogy igéd tisztán hangozzék mindenhol, akár magyarul, akár szlovákul vagy németül hirdetik, s hogy azt örömmel hallgassuk és megtartsuk!

Könyörgünk megkeresztelt gyermekeinkért. Szüleiknek adj felelősséget, hogy előtte kijelentett vállalásukat megtarthassák! Könyörgünk a serdülőkért, a fiatalokért. Őrizd meg őket a sokféle kísértésben attól, hogy már fiatalon tönkretegyék az életüket!

Könyörgünk a házastársakért, akik a te színed előtt fogadtak egymásnak egy életre szóló hűséget. Tartsd meg őket kölcsönösen szeretetben, megbecsülésben, szelídségben, megbocsátásban! Könyörgünk az özvegyekért, az egyedül élőkért. Vedd körül őket irgalmas szeretettel, hogy soha ne éljék meg azt, hogy nincs senkiük!

Könyörgünk az öregekért, akik már nagyon sok mindent elveszítettek. Segítsd őket, hogy ne azon keseregjenek, amit elveszítettek, hanem erősítsd reménységüket, növeld hitüket, hogy békeséggel ké-

szüljenek az e világtól való búcsúra és a veled való boldog találkozásra!

Könyörgünk a betegekért, a kórházban levőkért, a testi, szellemi fogyatékosokért. Szánd meg őket, és győzd meg őket arról, hogy irántuk való szereteted töretlen! Állíts melléjük segítőt, hogy soha ne kelljen arra gondolniuk: „Nincs emberem...” Könyörgünk azokért is, akiknek a szívében gyász van, akár nagyon friss, akár már évek óta hordozzák a bánat terhét. Te vigasztald, gyógyítsd őket, és teremsz bennük hűvét hitet.

Végül könyörgünk hozzád önmagunkért. Könyörülj rajtunk a te tetszésed szerint, és munkálkodj szívünkön továbbra is, hogy hallott igéd jó gyümölcsöket teremjen a hétköznapi világban is a te dicsőségére és felebarátaink javára.

Szentháromság egy igaz Isten, hallgass meg könyörgésünket! Ámen.

ISTENTISZTELET ÉS MISSZIÓ 4.

Misszió tradicionális formákkal
és „lelkes”, új tartalommal

► **A misszió „szakembere” és az istentisztelet tudományának lelkes művelője Pásztor János református lelkész és teológiai tanár. Az istentisztelet és a misszió összefüggéseit taglaló sorozatunk elkészíthetetlen az ő írása nélkül. (H. K.)**

A tradicionális misszióértelmezés szerint a misszió lényege az, hogy egy-egy elhívott ember elutazik országát határain belül valahová vagy külföldre azért, hogy hírlul vigye Krisztus üzenetét, az evangéliumot. A Szentírásban azonban arról van szó, hogy Isten eldöntötte a lázadás miatt kárhozatba zuhant emberiség megmentését, és emberek felhasználásával végzi a szabadítást. Ennek dialektikáját fejezi ki a Bír 2,17–18: az Úr bírakat támasztott a szabadítás végrehajtására, de ő maga volt a szabadító.

Az Ószövetség a misszió végzésére vonatkozóan is megmutatja a lényegét (2Móz 19,3–6). Isten kihozott a fogságból, és saját népévé tett embereket, akiknek küldetését, missziót adott. Ők az Úr „kincsei”, akik létükkel Istenről tanúskodnak a többi nép között, akik ugyan-csak az Úr tulajdonai (Ézs 49,6). Ennek a

tanúskodásnak a fő elemei: a) Isten hívó szavára komolyan odafigyelni, és életüket Isten akarata szerint berendezni; b) tudomásul venni, hogy a hívással küldés jár együtt: mint Isten papjainak a népe, egész lényükkel, életükkel, megszabadított egzisztenciájukkal tudatosan a többi népről kell élniük, hogy így váljanak az Úr tanúivá.

Az inkarnáció, az örök Fiú emberré létele azért történt, hogy tökéletességre vigye, és minden népre kiterjessze azt, ami már az Ószövetségben elkezdődött. Íme, az Isten-ember lett a szabadító. Megszólítja a népeket, hogy hozzá jöjjenek, nyerjenek üdvösséget, és vállalják a küldetés: a teremtő és megváltó Ige egész egzisztenciájukkal történő hirdetését és továbbadását.

Az egész Újszövetség erről szól. Az Apostolok cselekedetei summázzák a misszió lényegét. A Szentlélek ereje által a Krisztus-hirdető gyülekezet tagjai a keresztiségben kettős halálélményt élnek át: Krisztus kereszthalálát és halált érdemlő bűnös voltukat tapasztalják meg, meghalnak, és fel is támadnak Krisztussal együtt (Róm 6,3 kk.), hogy őbenne, testeként egybetartozva éljenek a többi ember között. ApCsel 2,37–47 szerint itt a misszió népét azok alkotják, akik: a) az

apostoli tanításra figyelnek, és azt továbbadják; b) imádságban válaszolnak; c) az úrvacsorában „megcselekszik” az ígét (1Kor 11,24b,25b). Az úrvacsora az imádságot is magában foglalja, mert az eukharisztia hálaadás; d) mindez folytatódik a hétköznapi életben, a diakóniában; e) egész lényükkel, egyéni és közösségi életükkel hirdetik Krisztust. Antiókiában öt nép fia békés együttélésükkel is hirdetik: az üdvösség és a küldetés minden népé (Ef 3,4–6). Ennek következménye, hogy a gyülekezet folyamatosan növekszik (ApCsel 2,41–28,30).

Akárca az Ószövetségben, a misszió népe itt is a többi nép között él. A missziói szituáció alapja, az egyház és a világ közti feszültség megmarad a mennyi Jeruzsálem megvalósulásáig.

A történelem viszont arról beszél, hogy világi hatalmaságok gyakran erőszakkal kötelezték népüket (vagy a leigázott népeket) a kereszténység felvételére. Ezekben az esetekben a misszió fő eszköze a diplomácia és a fegyver volt. Így lett a középkorban Európa minden állampolgárával együtt keresztény. Ez korrumpálta az egyházat, és eltorzította a missziót. Ezért volt szükség ébredési mozgalmakra. A más népek között végzett misszió mindig szorosan kapcsoló-

LITURGIKUS SAROK

dott az ébredésekhez. A missziói területeken – egyes kivételektől eltekintve – visszaállt a bibliai alaphelyzet. Afrikában a 20. század második felében több lettek az igére adott személyné válasszal keresztények, mint bármikor a történelem folyamán.

A „hagyományos szemlélet” még él közöttünk. Sokan hiszik azt, hogy a misszió egyes misszionáriusok és evangélizátorok feladata. A Szentlélek ereje megleveníti az ígét, hogy megértjük, a misszióért valamennyien felelősek vagyunk, közös kiváltságunk és szent kötelességünk, hogy egész valónkkal Krisztust hirdessük. Ebben benne van az evangélizáció is. Napjaink posztmodern világában elszabadult az erkölcsatlenség, az igazi értékek sokak szemében devalválódnak, minden viszonylagossá lett. Ha szavaink nem járnak együtt életünk és tetteink bizonyosságtételével, mi is hozzájárulunk a sötétség terjedéséhez. Az evangélium hiteles hirdetéséhez szükséges, hogy az egyház ne a pénzsóvárságról, egyenlenségeiről, faji gyűlölködésről, e világ hatalmasai kegyének a kereséséről legyen ismert, hanem az élő ige zendüljön ki közülünk (l. 1Thessz 1,8; Károli-fordítás). Vannak ígéretes jelek: ez a folyamat zajlik több gyülekezetben. Ennek kell megerősödni és terjednie hazánkban és az egész világban.

■ PÁSZTOR JÁNOS

A Lélek tengere és az Úr matrózai

Sághy Kata lelkészé avatása Bényén

► A 18. század második felében épült bényei evangélikus templomban augusztus 7-én egyháztörténelmi esemény tanúi lehettek az összegyűlt hívek: ebben a gyülekezetben első alkalommal avattak lelkészt. Sághy Katát D. Szabik Imre, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke ordina. Az ünnepi istentisztelet szolgálatában dr. Szentpétery Péter, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense, valamint id. Cselovszky Ferenc, korábbi bényei lelkész segédkezett. A helyi gyülekezettel együtt ünnepeltek az Ágfalváról érkezett hívek is; férje, Sághy Balázs lelkész jelenleg itt végzi szolgálatát.

– Aki tenger mellett lakik, és matrózok között nő fel, abból nagy valószínűséggel matróz lesz – ennek a hasonlatnak a segítségével tekintett vissza eddigi életútjára Sághy Kata. A bényei gyülekezettel való szoros kapcsolata már egészen fiatal korában is eléggé szokatlanul kezdődött: az általános iskola első osztályában ő volt az egyetlen hittanos, ezért id. Cselovszky Ferenc a harmadikosokkal együtt oktatta neki a hittant. Miután hittanos társai a hatodik osztály végén konfirmáltak, heditől Kata ismét egyedül járt hittanórára.

Már ezekben a korai években is meghatározó volt a gyülekezeti közeg „tengere” – az ifjórak, táborozások, hittanversenyek – és azok a „matrózok” – lelkészek, hívek és barátok –, akik Kata életét és személyiségét afelé terelték, hogy teológiai tanulmányokat kezdjen. A Deák téri gimnáziumban töltött évek alatt ennek az útnak a folytatásához újabb lelki-szellemi impulzusok járultak hozzá: a gyenesdiási ifjúsági találkozók és a Bárka-táborok nyomán Katának olyan baráti köre alakult ki, amelyben teológushallgatók is voltak, így amikor felvételizett az EHE-re, már tudta, hogy hová és miért jelentkezik.

– Amikor úgy döntöttem, hogy felvételizem a teológiára, ezt nem azzal a szándékkal és elhatározással tettem, hogy lelkész leszek. Kezdetben a teológiai háttértudás megszerzése motivált, és az egyházi szolgálat más területei iránt érdeklődtem – emlékezett vissza a frissen avatott lelkész. – Teológiai tanulmányaim vége felé azonban több lelkészcsalád életét is megismerhettem, és ezen keresztül a lelkészi szolgálat mindennapi valósága is sokkal közelebb került hozzám. Férjem is

lelkészcsaládból származik, és amikor összeházasodtunk, magam is egy lelkészcsalád tagjává váltam.

Sághy Kata a lelkészavatási ígértetés alapigéjéül olyan mondatot választott, amely hűen fejezi ki életútját az első osztályos egyszemélyes hittanórától egészen a lelkészé avatásáig: „Minden utadon gondolj rá, és ő egyengetni fogja ösvényeidet.” (Péld 3,6) Az egyház hajójában utazva az Úr szolgáló matrózainak

segítségével Katában végül megértett a lelkészi szolgálatra való elhívás, és a szolgálatra való felkészülés vált életének vezérfonalává. Mindehhez nem kellett egyebet tennie, mint minden úton az Úrra gondolni és a Lélek tengerén az ő útmutatásaira figyelni.

■ PETRI GÁBOR

Fészekrakás Sárszentlőrincen

► Egy évvel ezelőtt a sárszentlőrinci parókiát életveszélyesnek minősítették, ezért lebontásra ítélték a szakemberek. Hosszas tanakodás után megszületett a döntés: új „fészket” kell rakni a piciny, Tolna megyei faluban. A célkitűzés az volt, hogy az új épület ne csak a lelkész családjának adjon otthont, hanem a lelkészi hivatalnak is, illetve legyen alkalmas a gyülekezeti alkalmak megrendezésére. Egy tanév leforgása alatt a lebontott épület helyén felépült az új, I. alakú épületegyüttes, amelyért az elmúlt vasárnap adtak hálát az egybegyűltek.

Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke a meghívón szereplő ígerverset választotta prédikációja alapigéjévé (Lk 13,19). Együlekezet is olyan, mint a piciny mustármag, amely elvetése után felnövekszik, fává lesz, és az égi madarak fészket raknak az ágain. Sárszentlőrinc szimbóluma Isten csodálatos munkájának, amelynek során a kicsiből és jelentéktelenből is minőségileg sokkal többet érő, tartalmasabb dolog válik, akárcsak Jézus példabeszédében – fejtette ki. „Legyen ez az épület olyan hely, ahonnan el lehet indulni, és ahová vissza lehet térni, amely megtart, mint a gyökerek” – mondta a püspök. Azután arról szólt, hogy az új parókia, miként a fészek, magában rejtje a jövőt, és bárki menedékre, otthonra lehet benne. Hangsúlyozta: a gyülekezet új háza legyen olyan otthon, ahonnan a betérők erőt meríthetnek.

Karl Jánosné Csepregi Erzsébet helyi lelkész is a fészekrakásról és a növekedésről beszélt, amikor köszönetet mondott mindazoknak, akiknek a segítségével nem épülhetett volna föl az épület. Amint fogalmazott, Isten örömmel tesz jót az emberekkel, minden akadályt legyőzve véghezviszi, amit eltervezett.

A tudósító e helyütt nem feledkezhet meg annak megemlézéséről, hogy éppen Csepregi Erzsébet és segítőtje, Kocsis István, a Zsivora György Népfőiskola veze-

tője – illetve a lelkész előd, Csepregi Béla – azok, akiknek az áldozatos munkája révén egyre gazdagodott, illetve gazdagodik a közösség.

Példamutató, ahogyan az Isten ügyét szívükön viselő nem hátráltak meg a nehézségek elől, hanem a kevésen is hűek maradván, újabb és újabb ötletektől vezérelve különféle programokba próbálják bevonni a falu lakóit, illetve új intézményeket igyekeznek létrehozni. Két évvel ezelőtt népfőiskolai keretek között elindították a lelkézzel, mely nemcsak internetkapcsolattal várja a betérőket, hanem különféle kézműves foglalkozásokkal és könyvtárral is. További terveik között szerepel egy bentlakásos női alkoholbeteg-mentő misszió, valamint egy nyugdíjas-napköziotthon elindítása is.

Az ünnepség szép színfoltja volt, amikor Pekka Paakkanen, a finnországi, tamperei Kaleva testvérgyülekezet igazgató lelkésze tolmácsolta gyülekezetének jókívánásait, és átadta pénzdományát a lőrincieknek; a támogatást a gyülekezeti terem berendezéséhez fogják felhasználni.

A szülőfalujukból elkerült sárszentlőrinci evangélikusok – bárhová is veti őket a sors – büszkék gyökereikre. Adja Isten, hogy az új gyülekezeti házban a mostani és a következő nemzedékek tagjai is életre szóló útravalót kapjanak.

■ CZAKÓ KRISZTA

Isten kezébe helyezett gyülekezet

Beszélgetés a komlóiak új, immár saját lelkészével

► A komlói evangélikusok az önállósodás útjára léptek: augusztus 15-től helyben lakó lelkész, Kocsik Mónika látja el a szolgálatokat. Az újdonsült komlói lelképásztort 2000-ben avatták lelkészé; előbb Pécsen, majd 2002 őszétől Bonyhádon szolgált segédlelkészként. Kocsik Mónikát új szolgálatának megkezdése alkalmából kérdeztük a terveiről, reményeiről és félelméről.

– Hogyan került Komlóra? Úgy tudom, Budapestén született, itt végezte az iskoláit – a Strasbourgban töltött ösztöndíjas évtől eltekintve –, eddigi életének legnagyobb részét a fővárosban töltötte, itt élnek szülei, testvérei, rokonai, barátai...

– Egészen egyszerűen kezdődött. Gáncs Péter püspök hívott fel, és elmondta, hogy a komlói gyülekezet remélhetőleg Pécsről különálló, önálló gyülekezeté válik, helyben lakó, csak ott szolgáló lelkéssel. Mint mondta, rám gondolt a posztal kapcsolatban. Ez az önállósulás nem új keletű kezdeményezés, már régebb óta fontolgatták a különválást. Mivel ismerem a gyülekezet helyzetét pécsi segédlelkész koromból, és jó kezdeményezésnek tartom az önállósodást, ezenkívül kedvezőnek találtam a feltételeket, igent mondtam a felkérésre.

– Nem egyszerű feladat új gyülekezetet szervezni, önálló gyülekezet beindítani. Milyen nehézségekkel kell szembenéznie?

– Az előbbi kedvező feltételekről beszéltem, a körülmények első látásra mégsem tűnnek ideálisnak, sok nehézséggel kell számolni. Növelni kell a gyülekezet létszámát, ez pedig mindig nehézséget jelent. Meg kell találni azokat a formákat, eszközöket, a gyülekezetben rejülő lehetőségeket, amelyek vonzóvá tudják tenni az egyházhoz, gyülekezetéhez való tartozást. Ehhez szorosan hozzátartozik az is, hogy a gyülekezet ne csak létszámban, hanem hitben is, összetartásban, az összetartozás tudatában is növekedjen, erősödjön. A belső növekedés, hitbeli erősödés nélkül létszámbeli növekedés sincs. Ebben a gyülekezetépítésben természetesen nem szolgálhat alapul más, mint Krisztus. Ez az alap pedig elég, mert ő minden ember

támaszának, életének megmentőjeként jött ebbe a világba.

– Hogyan tud készülni erre a munkára? Hiszen olyan helyre kerül, ahol eddig nem volt önálló lelkész.

– Amennyiben fel lehet készülni erre a feladatra, annyiban természetesen készülök. Elsősorban számba veszem a lehetőségeimet. Sokféle könyvet olvasok, melyek segíthetik a szolgálatomat, az emberekkel való kapcsolatteremtést. Mindenekelőtt pedig imádságban Isten kezébe helyezem ezt a szolgálatot és a komlói gyülekezetet. Bízom abban, hogy Isten a jó ügyet támogatja, és kész erejével, segítségével megáldani minket.

– Milyen támpontjai vannak a gyülekezet építéséhez? Honnan várhat segítséget?

– Az eddigi gyülekezeti alkalmak – bibliaóra, hittanóra, vasárnapi istentisz-

telet, konfirmációs óra – erős alapot szolgáltatnak. A gyülekezet lelkesedése, segítőkészsége és úgyszeretete, amelyet pécsi segédlelkészként Komlón megtapasztalhattam, szintén támpontot jelenthet, amelyre építeni lehet.

– Komlón nincs evangélikus templom, és nincs gyülekezeti terem, sem lelkészlakás. Hol volt eddig istentisztelet, és hol lesz ezután? Segít-e a város?

– Években keresztül a református gyülekezet adott helyet az evangélikusoknak. Az a reménységünk, hogy a reformátusok továbbra is támogatnak bennünket, és segítenek abban, hogy Komlón kialakuljon egy erős evangélikus közösség – ezzel párhuzamosan pedig idővel lehetőségünk nyíljon saját istentiszteleti hely és lelkészlakás megteremtésére. Most nagy segítséget nyújt Páva Zoltán polgármester, ugyanis jelenleg ő biztosítja a lelkészlakást.

– Mekkora Komlón az evangélikus gyülekezet? Kikre lehet építeni?

– Mintegy háromszázötven-négyezer evangélikusról tudunk, közülük körülbelül százötvenet ismerünk név szerint. A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy miként találjuk meg azokat, akiknek sem a nevét, sem a lakhelyét nem ismerjük. Ebben, úgy gondolom, segítségem lesznek a jelenlegi aktív gyülekezeti tagok.

A különböző korosztályok – idősek, fiatalok, fiatal felnőttek és gyerekek – egyaránt képviselve vannak a gyülekezetben. Mindenki mást és mást tud elérni, bekapcsolni a közösségbe. Jelenleg tíz-tizenöt gyerekkel foglalkozom, akiket aktívan be szeretnék vonni a gyülekezeti életbe, például a vasárnapi istentisztelet liturgiájába.

A komlói katolikus templomban nemrég tartott lelkészavatás – Kopf András Gyula avatása, amelyről az Evangélikus Élet 26. száma is beszámolt – nem csupán az élő ökumenikus kapcsolatokat bizonyította, hanem azt is, hogy akár egy nagy templomot is megtölthetnek a hívők.

■ BARTHEL-RÚZSA ZSOLT

„Györkönyben most ért véget a II. világháború”

„A harangok igénybevételére vonatkozó miniszteri rendelkezést fájdalmas érzéssel közlöm (...). Hazánk súlyos áldozatokat kíván gyülekezeteinktől. Harangjaink búcsúzó kondulás után alászállnak a templomtoronyból, hogy más formában nemzetünk védelmét szolgálják” – szövege a györkönyi evangélikus egyházközségnek is címzett püspöki körlevél a II. világháború alatt. Az utasítást végrehajtva 1944 tavaszán a györkönyiek a templom négy harangjából kettőt leszereltek, és a mélybe vetettek. A múlt vasárnap óta azonban ismét négy harang hívogatja az evangélikus híveket Isten házába a Tolna megyei községben. „Györkönyben most ért véget a II. világháború” – állapította meg Gáncs Péter püspök a harangszentelő, ünnepi istentiszteleten.

A harangok leszerelésének tanúja volt az akkor nyolcéves Leidal Ádám is, aki hatvan évvel később, 2004 tavaszán

feleségével együtt megrendelte Gombos Lajos aranykoszorús harangöntő mesternél az elhurcolt harangok mását. „Ez a templom nagyon sokat adott nekem és a családomnak. Kötelességemnek éreztem, hogy én is tehessek valamit, ha már módomban állt. Nem az a lényeges, ki az adományozó, hanem az, hogy a harangok betöltsék feladatukat: hívják az embereket a templomba” – mondta az ünnepi közgyűlésen az adományozó.

A 75, illetve 310 kilogrammos harang felszentelése a györkönyi nemzetiségi napok keretében történt. Az ünnepi istentisztelet liturgiájában Krähling Dániel, a Tolna-Baranyai Egyházmegye esperese és dr. Zsednai Józsefné Herdliczka Éva helyi lelkész is részt vett, aki az ünnep emlékére a harangokról készült fotókkal közölte meg az érintettek segítségét.

■ BODA ZSUZSA

Szellemi karbantartás és egyházi megújulás

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az *Evangelium és kultúra* munkacsoportban még a legújabb Jézus-filmek szak-szerű elemzésére is lehetőség nyílt. A munka minden reggel közös istentisztelettel kezdődött.

A sokfelől érkező résztvevők az egyháztörténelmi környezet erőteljes hatása alá kerültek. A kulturális programok keretében megrendezett hangversenyek az a Markt-kerche adott otthont, amelynek szövegében Luther Márton legutoljára prédikált, és amelynek oltára előtt testét halála után felvatalozták. Újra és újra emlékeztettünk a hallei pietistákra: az itt működő *Spenerre és Franckéra*. Előbbi főleg a *Pia desideria* (*Kegyes vágyakozások*) című munkájával tett sokat kora egyházának megújítá-

sáért, utóbbi pedig a hallei árvaház megalapításával adott máig ható példát az igazán hiteles kegyességre és a társadalmi gondokkal bátran szembenéző kereszténységre. Örömmel nyugtázzhatjuk, hogy Franckének és Spenernek közvetlen magyar tanítványai is voltak, *Bél Máttyás* és *Szeniczei Bárány György* személyében.

Azok a résztvevők, akik a kongresszus hivatalos bezárása után is ott tudtak maradni, a szervezők jóvoltából olyan történelmi városokba látogathattak, mint Wittenberg, Weimar és Drezda.

Az egykor a Német Demokratikus Köztársasághoz tartozó Halle ma az újraegyesítés utáni Németország jellegzetes városa. A látogató mindenhol óriási építkezésekkel találkozhat: a negyven év alatt elszűrített házakat újjáépítik, a főteret és

környékét a századokkal ezelőtti méltóságot idéző módon alakítják át, renoválják a gyönyörű templomokat. Ugyanakkor óriási mértékű a munkanélküliség és a polgárok elbizonytalanodása. A lakosság 85%-a nem tartozik egyetlen egyházhoz sem. Ébredésre, igazi megújulásra van szükség a reformáció hazájában is.

Ez az áttörés nem valósulhat meg – sem itt, sem nálunk – a teológiai tudományok, ezen belül is a fundamentumnak számító bibliai stúdiumok komolyan vétele nélkül. Ezért az oktatók szellemi karbantartása semmiképpen sem öncél, hanem az egyetemi színvonal növelésének, ezen keresztül pedig egyházunk építésének és megújításának fontos eszköze.

■ FABINY TAMÁS

ÚJRA KÖZÖS PONT

Evangelikus egyházunk lelkészei és fiataljai közül többen már évek óta végeznek missziói szolgálatot különböző nyári ifjúsági fesztiválokon és találkozókön.

A dolguk nem mindig egyszerű, hiszen a résztvevők legtöbbször egyik egyházhoz sem kötődik, családi hátterük sokszor rendezetlen. Hogyan lehet akkor megszólítani őket? Erről szól az alábbi összeállításunk.

EFOTT, Velence

Július 19–24.

► Az **Ökumenikus Ifjúsági Iroda szervezésében létrejött és a Sziget fesztiválon 2000 óta jelen lévő Közös Pont sátor munkacsoportja** a kezdeményezés sikerén felbuzdulva egyéb ifjúsági rendezvényeken és fesztiválokon is igyekszik felállítani a három nagy történelmi egyház ifjúságának közös, ökumenikus célkitűzéseit reprezentáló, **Közös Pont** nevű sátrát. A magyar katolikus, református és evangélikus egyház fiataljai ismét új helyen jelentek meg. Legutóbb Velencén, az Egyetemisták és Főiskolások Országos Turisztikai Találkozóján (EFOTT), a Civil Faluban verték fel az ökumenikus ifjúsági misszió immár jelképesnek számító sátrát.

A Szigethez hasonlóan az EFOTT-on is sokféle sátor volt megtalálható. Volt, amelyikben politizálni lehetett, egy másikban meg lehetett ismerkedni a vakok és gyengénlátók életével. A Közös Pont sátor itt is ugyanazt képviselte, amit eddig mindegyik fesztiválon: ez a megpihenés, az elmélyülés és a lelki feltöltődés sátra, amelyben lehet beszélgetni, barátságokat kötni, közösen imádkozni vagy a hittel, a spiritualitással, a különféle világnézetekkel kapcsolatos témákat megvitatni.

A sátorba betérők az EFOTT-on is különböző állandó és változó programok közül választhattak. A hét alaptémája mind a főbb programok, mind a beszélgetések tekintetében *A kapcsolatok* volt. Ez volt a vezérfonala mindazoknak a vizsgálódásoknak, amelyek az emberi életben megjelenő változatos kapcsolattípusokat – ember és ember, ember és Isten sokféle lehetséges viszonyát – próbálták körbejárni. Fiatalok tértek be fiatalokhoz. A hét témája kapcsán lehetett rajzokat készíteni, de voltak, akik csak egy szörpöt ittak meg, és beszélgetni akartak a sátor munkatársaival, csak úgy, egyszerűen, mint két ember, akik kapcsolatba kerülnek egymással. Volt, aki az életéről mesélt; volt, aki hitéről tett tanúbizonyságot; volt, aki kötekedni akart az egyházi tanítások miatt, és volt, aki most először találkozott a keresztény fiatalok közös pontjával, és örült ennek a találkozásnak. Sokan a megnyugvás, a megpihenés és a béke szigetének nevezték a Közös Pont sátrát.

Az állandó programok mellett, három alkalom-

mal közéleti emberekkel is beszélgethettek a sátorba betérő érdeklődők. A sátor vendégei voltak *Jamie Winchester* és *Hrutka Róbert* zenészek, akik fellépésük előtt emberi kapcsolataikról meséltek az összegyűlt fiataloknak. A sátor programfelelőseivel, *Kondella Mihállyal* (az EHE hittanár szakos hallgatója) folytatott beszélgetésük során elmondták, mekkora szerepet kap életükben az emberi kapcsolatok fontossága, beszámoltak a házasság és gyermekáldás örömeiről, és kiemelték a közeli, mély barátságok szépségét és az emberi életben betöltött jelentőségét.

Bozóki András kulturális miniszterrel *A világ és én* témaköréről egy teológushallgató – e sorok írója – beszélgetett. A miniszter elmondta, hogy jelenlegi pályáján, a kulturális élet irányításának területén milyen hatalmas a felelőssége. Elmondása szerint leginkább megfigyelőként akarja szemlélni a világot, viszont tisztában van vele, hogy a megfigyelő is része a világnak.

Isten és én volt a címe annak a témának, amelyről két katolikus nővérrel folytattunk beszélgetést. A hallgatóság megtudhatta, hogy mekkora áldást jelent az ember számára, ha ilyen jellegű hivatást választhat magának. Az Istenre való intenzív figyeléssel egyre közelebb kerülhetünk ahhoz, hogy megtapasztaljuk Jézust a másik emberben, legfőképpen az elesettben és a szenvedőben.

A Közös Pont sátor estét közös áhítat zárta, mely a fárasztó munkanap végén lelki feltöltődést kívánt adni – nemcsak a munkatársaknak, hanem a betérőknek is.

A fiatalok ebben a sátorban megtapasztalhatták, hogy a keresztény hit nem elszigetel a más szemléletű, más világlátású gondolkodó emberektől, hanem pusztán másképp tekint a világra, az emberi életre, az emberi kapcsolatokra és az embernek a transzcendenciához való viszonyára. Ez a hit nem erőszakosan térít rá, hanem másokkal kapcsolatba kerül, és ezáltal a hit magvát szelíden elültetni. És imádkozni, hogy legyen, aki gondoskodik a magvak kicsirázásáról, aki figyel majd a megszólítottakra és a keresőkre, és mindig képes lesz közvetíteni azt az örökérvényű üzenetet, amely csak a kereszténység sajátja.

Mindehhez az erőt nem önmagunkból nyerjük, hanem fohászaink által életünk Urától kapjuk, aki azért küldött el bennünket a világba, hogy meglásuk: feladatunk van a fiatalok között.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Hegyalja fesztivál

Július 13–17.

► A tokaj-rakamazi Tisza kempingben évek óta megrendezett Hegyalja fesztiválon idén második alkalommal vett részt a **Közös Pont Ökumenikus Ifjúsági Misszió**. Talán sokaknak kérdéses lehet, hogy a jó boráról és széles időjárásáról híres Hegyalján, ahova ezekben a napokban a generációk teljes palettája jár szórakozni, fel- és elszabadulni vagy másképpen levetkőzni a társadalmi erkölcsök rögzült határait, milyen módon és céllal, milyen lehetőségekkel vesznek részt a magyarországi egyházak képviselői.

Mennyi értelme van kimenni a koncertről koncertre vándorló (örök)ifjak közé? Mennyi értelme van belemenni olyan párbeszédbe, melyek úgy peregnének le, mint a hegyoldalról az eső? Megvalósulhat-e találkozás „egyház” és „világ” között, abban az értelemben, ahogyan a kereszténység ezt évszázadok folyamán áhitotta, és célként zászlajára tűzte?

A találkozás megvalósulhat, és meg is valósul két különböző szálon: a missziós tevékenységben belül és kívül. Megvalósul a sokszínűségben létező magyarországi egyházak (a római, illetve görög katolikus, a református és az evangélikus egyház) együttműködésében, amikor az azonos alapokon álló, de eltérő tanítású és tradíciójú felekezetek képviselői együtt élnek át, hogy a különbözőség nem dominálhat az összetartozás felett.

Találkozásukra a fesztivált megelőzően három alkalomból – hétvégéből – álló felkészítés- és képzéssorozat ad lehetőséget. Amellett, hogy a felkészülésnek komoly részét képezi a lelkipálosi alapismeretek elsajátítása, a jelenkori szubkultúrák és szellemi irányzatok tanulmányozása, és a „terepen” adódó helyzeteknek szituációs gyakorlatok formájában történő feldolgozása – ha lehet, a

képzésnek még fontosabb alkotóeleme egymás személyes megismerése, a tanításbeli, liturgiai, szokás- és mentalitásbeli különbségek meglátása és -láttatása, annak a befogadásnak az ölelésében, ahol ez a vegyes kis csapat is lehet egy.

Ez a belső felkészülés alapozza meg azt a nyitott egyházi közösséget, amely alkalmas lehet a kívülről érkezőket is befogadni, elfogadni, hogy megvalósuljanak azok a találkozások, melyek által az egyház újra képessé válhat megszólítani a keresztény tanításhoz vagy az intézményrendszerhez nem kötődő, kereső embereket, illetve az egyházban csalódottakat. Hogy a kereszténység képes legyen igazi arcát mutatni, és az ember egzisztenciális kérdéseire adott válaszaival fontossá váljon a mai ember számára. Az egyház talán végre nem (csak) intézmény lesz, amely – a kívülállóknak – érthetetlen tradíciót, érthetetlen közösségi kultúrát őriz, hanem befogadó közegeg válik, amely lelki-szellemi értékeivel nagymértékben képes javítani a hozzá kapcsolódók életminőségét.

A találkozás megvalósulhat „egyház” és „világ” között, de csak mint ember és ember között. A Közös Pontban nem a megváltoztatás a cél, hanem a jelenlét, a megszólíthatóság, a találkozás. A találkozás, mikor láthatjuk: szubkultúráktól, lelkiállapottól, ideológiáktól, határoktól és minden különbözőségtől függetlenül létünk alapja egy.

A fesztivál befejezése után – és ez jelezheti a munka sikerét is – a fáradtság ellenére feltöltődve indulhattunk haza. Reményességünk szerint a hozánk betérőkkel együtt.

A Közös Pont Ökumenikus Ifjúsági Misszió Hegyalja fesztiválon végzett munkájának megszerzéséért az Ökumenikus Ifjúsági Irodának (ÖKI) és a Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészségnek, az anyagi háttér biztosításáért pedig egyházainknak és az Észak-magyarországi Regionális Ifjúsági Tanácsnak mondunk köszönetet.

■ BUDAY BARNABÁS írása nyomán

Sziget fesztivál

Augusztus 10–17.

► A történelmi egyházak az idén hatodik alkalommal vesznek részt az **óbudai Hajógyáriszigeten zajló Sziget fesztiválon**. Az **Ökumenikus Ifjúsági Alapítvány szervezésében működő Közös Pont sátor negyvennégy fővel szolgál majd a rendezvényen. A fiatalok négy felekezetet – a katolikus, a református, az evangélikus és a baptista – tagjai.**

A Közös Pont sátor munkatársai az év folyamán hat képzésen vettek részt, melyek során felkészülhettek – mind szellemi, mind gyakorlati téren – a rájuk váró feladatokra és kihívásokra.

A fesztiválon való jelenlétet és az év közben tartott képzéseket félig egyházi céltámogatásból, félig pályázati pénzből finanszírozzuk. Több helyről érkezett egyéb támogatás is: többek között a Csiki-Bege Autopláza, a Sziget iroda, a Magyar Bibliatársulat, a káposztásmegyéri római katolikus plébánia, és az Evangélikus és a Református Egyetemi Gyülekezet járult hozzá a tervezett program sikeréhez.

A sátor programja több állandó pont köré cso-

portosul: a délelőtti folyamán és kora délután az Alkoss-sarok keretében a sátorba betérő fiatalok a nap témájában rajzolhatnak, festhetnek, gyurmázhatnak, miközben a velük szemben ülő közös pontos fiatalokkal beszélgetnek. Este teaház várja őket: zsíros kenyér és tea mellett kötetlen beszélgetés, késő este áhítat, filmnézés.

A fesztivál nyitott közege igen alkalmas erre a fajta kommunikatív magatartásra. Célunk, hogy ne a direkt misszió eszközeivel, hanem inkább odafigyelő beszélgetésekkel tegyük az egyházakat közelebbé, vonzóvá és megszólíthatóvá. Sokan előítéletekkel viszonyulnak a történelmi felekezetekhez és tanításukhoz, ezek megváltoztatása a feladat.

Több alkalommal fórumbeszélgetésen vehetnek részt a látogatók; a meghívott vendég: két katolikus nővér, illetve *Balázs József*, a Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesületének elnöke. Vasárnap istentiszteletek és szentmise, illetve a Láthatatlan Színház szerepel a tervezett programok között.

Minden érdeklődőt sok szeretettel várunk idén is a Sziget fesztivál Civil Sziget részének legnagyobb sátrában, a Közös Pont sátorban.

■ BUDAY GERGELY, az ÖKI irodavezetője

A Continental Singers Monoron

▶ **Tavalyi fellépése után idén újra Monoron koncertezett a Nemzetközi Continental Singers együttes. Az augusztus 5-i rendezvényt ezúttal is Selmezi Lajos Péter, a helyi evangélikus gyülekezet lelkes szervezte meg.**

A Continental idei tizennyolc napos, hét országot érintő turnéjának egyetlen magyarországi koncertjére került sor a hét végén Monoron (tavaly Órbotyánban és Baján is fellépett a csoport). A *Committed to the Call* (Magyarországon: IGEN) címet viselő műsor arról szólt, mit jelent elkötelezettnek lenni. Ahogy Peter Favier,

a nyolc országból verbuválódott csoport vezetője fogalmazott: elkötelezettnek lenni Istennek és az ő tanításának.

A több mint háromszáz fős közönség – összehasonlításképpen: Nicole Holzapfel, a koncertek szervezőjének elmondása szerint a lengyelországi rendezvényeken átlagosan száz-százötven ember ült a nézőtérén – szemmel láthatólag (és füllel hallhatólag) élvezte az estét: ütemes tapsal kísért, illetve köszöntö meg a fiatalok szereplését. (Sőt: a gyerekek autogramért „ostromolták” a csupa mosoly énekeseket és zenészeket...)

Lukács Évának, a Magyar Continental Singers vezetőjének is tetszett a csaknem kétórás előadás. Ugyanazt a lelkesedést és összetartást vélte felfedezni,

mint amit már a hazai csoporttal való „turnézás” alatt is megtapasztalt. Számára a legnagyobb élményt egyértelműen a zenekar jelen pillanatban – és reményei szerint nem véglegesen – csak énekesekből áll, a hangszeres kíséret lemezről megy.

Magyarországon – pontosabban a „keleti blokk” országaiban, így hazánk kivül Lengyel- és Csehországban is – ingyen lépett fel az együttes; a helyi szervezőknek csak a fiatalok elszállításáról kellett gondoskodniuk. Nyugat-Európában azonban komoly összeget kérnek egy-egy fellépésért, és akár tíz euróba is kerülhet a belépőjegy.

■ VITÁLIS JUDIT

FOTO: SELMEZI LAJOS PÉTER

Családfakutató lelkész

Interjú Halasi Lászlóval

▶ **A Hartai Evangélikus Egyház története 1723–2003 címmel látott napvilágot Halasi László hertai evangélikus lelkész könyve a gyülekezet rég- és közelmúltjáról. Bár a kiadvány egy ideje már hozzáférhető, úgy gondoltuk, hogy érdemes lenne magától a szerzőtől kérni tájékoztatást a kötettel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, illetve a kutatómunka folytatásának tekinthető aktualitásokról.**

– Milyen, a helyi gyülekezetet érintő jubileum szolgált a kötet megírásának és kiadásának apropójául?

– Már régebben felvetődött bennem a gondolat, hogy meg kellene írni a hertai gyülekezet történetét. Viszont mindig úgy voltam vele, hogy „majd jövőre...”, és csak teltek-múltak az évek. 2000–2001 tájéka azután Énisz Péter, aki egyfelől evangélikus, másfelől nagyközségünknek alpolgármestere, felkért a könyv megírására. Már csak valamilyen jubileumi kapcsolópontot kellett találnunk, amely emlékeztet az evangélikusság történetében. Azonban hirtelen nem találtunk olyan eseményt, amelyhez hozzáigazíthatnánk volna a könyv elkészítését. Ekkor megnéztük az anyakönyveket, így derült ki, hogy nemes elődöm, Palotay Gyula 1903-ban született, tehát 2003-ban lett volna százszünetes.

– Hogyan készült a kötet?

– Két-két és fél év kutatómunka után íródott, és 2003 augusztusában készült el a könyv. A szinte hiánytalanul meglevő gyülekezeti jegyzőkönyvek, elődemi kutatásai és Bencze Imre levéltári munkája mellett jelentős volt a hívek segítsége. Ők elsősorban dokumentumokkal és fényképekkel, illetve azzal támogatták a munkát, hogy megosztották velem a szájhagyomány útján megőrzött eseményeket. A kiadás költségeit az alpolgármester vállalta.

A kiadvány a gyülekezet egész életét bemutatja 1723-tól egészen napjainkig. Úgy érzem, hogy szükség volt a könyv

megírására, mert az itteni evangélikus egyházközség történetéről eddig nem született átfogó mű, csak néhány Hartáról szóló kiadvány részfejezete szól róla.

– Miként foglalható össze röviden a helyi evangélikusság története?

– Hartán, ebben a sváb községben eredetileg két felekezet működött: a református és az evangélikus. Az evangélikus a nagyobb, a református a kisebb, számokban kifejezve durván kétharmad-egyharmad arányban. Ez 1947-től, a svábok kitelepítésétől változott: csökkent az evangélikusok létszáma, helyükre a Felvidékről katolikusok, illetve kis számban reformátusok, egy-két esetben pedig lutheránusok érkeztek. Tehát ma a faluban három felekezet él együtt: az evangélikus, a református és a római katolikus. Ennek ellenére – ha lehet így fogalmazni – napjainkban is az evangélikus a „nagy egyház”.

Fontos megemlíteni a falu múltjával kapcsolatban azt is, hogy a település megőrizte protestáns és evangélikus jellegét annak ellenére, hogy Kalocsa közelében van, és egykoron érseki terület volt. Talán az volt a szerencse, hogy a falu Ráday Pál földbirtokos tulajdona volt; amikor a török kor után munkaerőt kerestek erre a vidékre, ő – református lévén – befogadta az evangélikus és református jövevényeket. Ez határozta meg a falu vallási életének az alapját. Mindez Kalocsa tőzszomszédságában jó kétszáznyolcvan esztendővel ezelőtt hatalmas dolog volt. Siker volt az is, hogy két vályogtemplom után 1798-ban fel tudták építeni a jelenlegi kőtemplomot – igaz, hogy ez már a türelmi rendelet után történt, de akkor még igazán csak friss volt ez az ötlet. A küzdelem tehát nem volt hiábavaló.

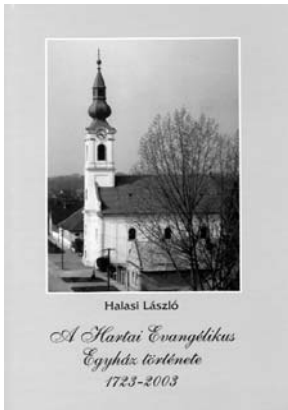
– A könyv megjelenése után sem hagyta abba a kutatást: most a hertai lutheránus családok családfáját térképezi föl...

– A családfá szó önmagában szépen hangzik, de ha az ember egy gyülekezetét szeretné elkészíteni, méghozzá egy olyanét, amely a kitelepítések előtt közel négyezer lelket számlált, akkor ez már hatalmas munka. Úgy kell elképzelni, hogy egy szekrényi anyakönyvből kel-

lett „kiszedni” a családfát. Egymás után jöttek a hívek: „Lelkészség, ezt kellene megnézni, ehhez kellene igazolás...”

Egy-egy családfá felkutatása egyrészt három-négy hónapot vett igénybe, másrészt mindez megterhelő volt, mert időre kellett dolgozni. Ekkor döntöttem el, hogy nekiülök, és elkészítem a helyi evangélikusság családfáját – egészen a kezdetektől. A kezdeteket ez esetben nem 1723-tól kell érteni; sok esetben vissza tudunk menni egészen az 1600-as évek elejéig.

Az anyakönyvek mindig beszélnek; talán többet is, mint gondolnánk. Bár csak neveket és számokat lát az ember, a nevek és a számok mögött nagyon sok minden meghúzódik: a rokoni összefüggések számai, az egykor úzótt foglalkozások, a betegségek alakulása és a demográfiai vonatkozások.

Már negyedik éve folyik a munka, és majdnem teljesen készen van az ábécésorrendben készülő kimutatás. Most már csak a véglegesítés van hátra; ezt a munkát – Isten segítségével – én végére szeretném befejezni, majd az anyagot CD-re és DVD-re vinni, és hozzáférhetővé tenni az érdeklődők számára.

■ REZSABEK NÁNDOR

Halasi László: *A Hartai Evangélikus Egyház története 1723–2003*. Énisz Péter kiadása, Harta, 2003. Ára 700 Ft, megrendelhető a hertai gyülekezetnél.

Holta után is prédikál

Írások H. Németh István tollából

▶ **Nemrégiben került ki a nyomdából H. Németh István *Emberk Jézus körül* című gyűjteményes kötete a szekszárdi Babits Kiadó gondozásában. A kötet írásainak műfaja nehezen határozható meg. Régen így mondtuk: az egyházi szépirodalom terméke. Nem járunk messze az igazságtól, ha szépirodalmi formában megfogalmazott igehirdetéseket nevezzük őket: az írásokban egy évtizedeken át szolgáló lelképásztor kétévi némaság után újra prédikál.**

Kevés van manapság az ilyen írásokból. Néhány évtizede azonban naptárban, hetilapban, folyóiratban is olvashattuk Mátis István, Koren Emil, Jakus Imre írásait. Becsültük ezt a műfajt a római katolikus Vigília kiadványaiban éppúgy, mint a református testvéregház Kincsesládáiban az 1970-es, '80-as években.

A szerző nem érthette meg műve megjelenését, „ez év március 9-én néma méltósággal hordozott szenvedés után, életének 79. évében hazatért Istenéhez” – állt a családi és gyülekezeti gyászjelentésen. Temetése március 14-én volt a szekszárdi alsóvárosi temetőben, a templomban tartott gyászistentisztelet után.

Az *Evangelikus Életben* dr. Németh Pál, az elhunyt testvérbátyja, a gyülekezet hűséges kántora írt megemlékezést, meleg hangú cikket, majd a *Lelkipásztor* 2005. 8–9. számában Sefcsik Zoltán

szekszárdi lelkész cikke jelent meg az eltávozott pásztorról. H. Németh István szolgáló életének a középpontjában a reménység állt, amint Pál apostol írja a feltámadás himnuszában: „... Krisztusban is mindnyájan életre kelnek.” (1Kor 15,22)

Többször írtam már nekrológot hazatért kollégákról, neves hazai és külföldi egyházi emberekről. Ugyancsak gyakran írtam recenziót, könyvismertetést magyar és idegen nyelven megjelent egyházi műről, de olyan nehéz feladat előtt talán még nem álltam, mint most, amikor az *Evangelikus Élet* főszerkesztője felkérésének eleget téve H. Németh István kötetéről kell szólnom. Hiszen Németh Pista nemcsak évfolyamtársam volt Sopronban négy évig (1944 és '48 között), hanem barátom is, a teológián együtt eltöltött évektől kezdve mindvégig. Július végén, augusztus elején szoktam írni neki születés- és István-napra, „Édes Öcsémnek” szólítva őt, mert nálam másfél hónappal fiatalabb volt. „Édes Karikám”-mal válaszolt. Kari fiam az ő keresztfia, az ő Judith lánya – aki sajtó alá rendezte ezt a szép gyűjteményt – pedig a mi keresztányunk. Pista néhány levelét ma is őrzöm, például a 2003 júliusában írt sorait. Ebben beszámol nehezen viselt próbájáról: „Beszélni nem tudok, csak a számat mozgatom...”, amíg meggyógyítanak, szegény néma, riadt emberke vagyok, akivel nem lehet beszélni, ezért jésztően magányos.” Keresztlányom segített e kínzó gond megoldásában: tolmácsolta apja szavait, így „beszélgettünk” mindkettőnk öröme.

Milyenek ismertem őt? Könyve bemutatása előtt hadd szóljak erről is néhány szót.

Kedves, barátságos egyéniségnek, Pannónia derűjével megáldott, humoros, szellemes embernek. Bibliát szerető és olvasó papfiú, az atyai házat sohasem felejtő gyermek volt... Sokat olvasott, jól ismerte a világirodalmat, és maga is gyakran írt. Szép stílusú, irodalmi igényű, betűszerető ember. Városát, „Babits városát” szerető lokálpatrióta. Ott született, és négy soproni tanulmányi év, majd egyéves körmeneti káplánkodás kivételével mindig otthon is szolgált. Mindenkit ismert gyülekezetében, és mindenkit ismert őt. Sokan még nagyapa korában is Pistukámnak hívták. Szerette az embereket, gyülekezetének tagjait és városi ismerőseit. Soha nem vágyott el Szekszárdról. Az utcán, a szőlőben és a temetőben egyaránt lelképásztori szolgálatot végzett, testvéri beszélgetések formájában... (A könyv címe is innen van.)

Nehéz sors adatott neki. Hamar megözvegyült, szüleit és két testvérét is eltemette; különösen próbás időkkel élt át ő is a háború alatt és után. Szerette szórványait. Három-négy-tíz hívének gyülekezetét éppúgy becsülte, mint mások a százakat. Gondozta a kicsinyeket, megbecsülte az egyet.

A beszélgetésre mindig kész Pista szeretett írni – névvel és névtelenül egyaránt –, jóízű karcolatokat, kedves novellákat, néha tanmesét is. De rendszerint környezetét tagjait mutatta be, szólaltatta meg: a Tolna megyei magyarokat és svábokat. A kötetben olvasható egyik legszebb írása „Lisbeth ősanjáról” szól, aki Hessenből származott, és kevés hozománnyal, de egy nagy Bibliával érkezett a tolnai kikötőbe (*Egy zsák zab*, 81. oldal). Az utolsó mondat így hangzik: „Így érkezett meg Lisbeth Hoff ősanám és Bibliám szülőföldemre.”

Mit tartalmaz a 218 oldalas, szép kötetű, igényes külsejű, a szerző ötvennyolc írását közreadó kötet? Emlékeztet a háborús évekről, a megszállásról, a szegénységről... Öszövetési és újszövetési történetek is meglevenednek a szerző tolla alatt. Érdekesen eleveníti fel szolgálati élményeit, főleg a szórványokban és a kórházakban tapasztaltakat. Gyülekezeti tagok és szekszárdi szőlősgazdák szólalnak meg, vagy állnak elénk néhány vonással megrajzolva, szinte karikatúraszerűen. Hangot kap a családi élet is. Szülők, testvérek, gyermekek, unokák és a korán eltávozott hitves, ünnepek és hétköznapi utcai és templomi jelenetek elevenednek meg. Dolgozó emberekkel és öregekkel, szekszárdiakkal és „gyüttmentekkel”, külföldi vendégekkel találkozhat az olvasó. A legtöbb írásnak azonban a karácsony a témája: az ötvennyolc írásból legalább nyolc a karácsonyi eseményekkel, élményekkel, hangulattal foglalkozik.

A szerző írói ereje a jóízű beszélgetésekben, a kedves, helyénvaló jelzőkben, a szelíden humoros vagy szellemes megjegyzésekben érhető tetten.

A gyászjelentésen egy bibliai vers állt. Hadd biztassam ezzel evangélikus híveinket arra, hogy vegyék kezükbe ezt a könyvet: „Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövessétek hitüket.” (Zsid 13,7) H. Németh István olyan ember volt, aki „hite által még holta után is beszél” – ahogy a Szentírásban (Zsid 11,4) olvassuk az Ábel típusú emberekről.

Így olvasom és veszem elő újra meg újra ezt a könyvet én is.

■ HAFENSCHER KÁROLY (ID.)

H. Németh István: *Emberk Jézus körül*. Babits Kiadó, Szekszárd, 2005. Ára 2100 Ft. A kötet kapható a Luther Kiadó Budapest VIII., Üllői út 24. szám alatti könyvesboltjában is.

Kedves Gyerekek!

Még javában tart a vakáció, hátravan még néhány hét az iskolakezdésig, de már éppen elég idő eltelt ahhoz, hogy sok szép és izgalmas nyári élményt begyűjthessetek.

Ezek közé tartoznak a táborok is. Sokféle lehetőség közül lehet választani: vannak sporttáborok, nyelvi táborok, színjátszó-, kézműves-, nomád táborok... Jó, hogy ennyiféle tábor létezik, mert így sokan el tudunk jutni olyan helyre, ahonnan új élményekkel, új barátságokkal térhetünk haza. Nyáron olyan dolgokat is ki lehet próbálni, amelyekre év közben nincs lehetőség, és olyan emberekkel találkozhatunk, akik különben tőlünk távol élnek.

Ezek az oldalakon olyan tábori beszámolókat olvashattok, melyeket gyerekek írtak. Sokféle vidám tapasztalatról adnak számot, és ezekből a híradásokból is kiderül, hogy milyen színes a táborozók élete. Egyvalamiben azonban megegyeznek a beszámolók: mindenhol szó volt Isten igéjéről. Ám itt is nagy tarkaság mutatkozik, hiszen az ige, ahogyan a Biblia könyveiben élénk kerül, változatos színgazdagsággal mutatja be a Teremtő nekünk szánt üzenetét.

Azt kívánom, hogy a nyár hátralevő részében mindannyiunknak számos alkalma legyen még élvezni ezt a színpompát, és ne feledjük megköszönni, hogy ilyen szép ajándékokat kaphatunk.

Szeretettel:

■ MÁDY ERZSÉBET, a Napos oldalak szerkesztője

Nagytarcsai élménybeszámolók

Örülünk, hogy hírt adhatunk arról, hogy Nagytarcsán két helyi gyermektábor is rendezhettünk. Így azok is együtt lehetnek a gyülekezet szép nagy udvarán, akik távolabbi táborainkba nem juthattak el. A szülőknek is segítség volt a két tábor, hiszen a résztvevők napközben ellátást kaptak.

Az angol táborban három angliai vendégünk volt, valamint a Szentírás Szövetségől magyar segítők érkeztek, akik nemcsak az angol nyelv tanításában és a bibliai történetek feldolgozásában, hanem a játékokban is mesterekként bizonyultak.

A másik gyermektáborban régebbi ismerőseink, *Matthew* és *Lisa Greven*, két répcelaki fiatal, *Szabolcs* és *Eszterrel* együtt voltak a segítségünkre szívvel-lélekkel. Mindkét héten igen sok olyan gyerek volt a táborban, akiket nem ismertünk, mert korábban nem jártak hittanra. Boldogok voltunk, hogy itt most jól érezték magukat, és Jézusról is tanulhattak. Sajnos amerikai testvéreink őszől hazájukban folytatják munkájukat, így ilyen héten már nem találkozhatunk velük. Mindenesetre Isten legyen velük és gyermekeikkel!

BARANKA GYÖRGY

Angol nyelvi tábor Nagytarcsán

Kaptunk egy levelet ezzel a címmel; örültünk neki, mert nem árt egy kis angol nyelvgyakorlás a nyár közepén sem. Izgatottan vártuk az első napot, hiszen senkit nem ismertünk. Ezen a napon bemutatkoztak az angol és magyar táborvezetők, megismerkedtek egymással a gyerekek. Három csoportot alkottunk, melyek versenyben voltak egymással egész héten át.

A napot mindig reggeli tornával kezdtük, egy angol fiú, *Ian* vezetésével. Ezután vidám, valóságos dalokat tanultunk közösen, angolul. Minden napra jutott egy aranymondás, melyet – angolul és magyarul is – megtanulva pontokat szerezhettünk a csapatunknak. Délelőttönként a tanárok bibliai történeteket adtak elő; ezeket később megbeszéltük, értelmeztük.

A kézműves foglalkozásokon csörgőt, sütit, gyertyát készítettünk. A közös ebéd elfogyasztása után a szabad foglalkozáson sokat játszottunk, röplabdáztunk a kertben. Délután énekeltünk, beszélgettünk, és a csoportok egy rövid színdarabbal készültek, melyet az utolsó nap délutánján adtunk elő a szülőknek. A táborban minden gyerek és felnőtt jól érezte magát, és ha lesz jövőre is, feltétlenül elmegyünk.

GYOPÁR DÓRI, KÁRPÁTI FANNI, GEBHARDT ALEXA

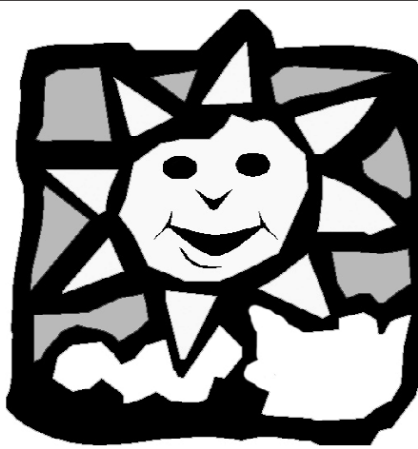
Illés és a vízi csata

Tavaly is volt már ilyen tábor, ezért már nagyon vártuk. Egy teljes héten át fél 10-től délután 4 óráig lehettünk együtt a nagytarcsai napközi gyermekhéten.

Sokat énekeltünk magyar és angol dalokat. Később Illés történetéről tanultunk. Illés egy nagy próféta volt, Isten hűséges szolgája. Sokat neveltünk és játszottunk. Sportvetélkedők is voltak amerikai játékokkal, melyeket *Matthew* és *Lisa* (amerikai misszionáriusok) vezettek. Megtanultunk baseballozni és kickballozni. Nagyon érdekesek voltak ezek a játékok! Az egész héten négy csoportban vetélkedtünk egymással: piros, kék, sárga, zöld. A kék csapat nyert.

Matthew és *Lisa* elhozták két gyermeküket, *Josh*t és *Kelly*t. Itt volt még két barátjuk a répcelaki gyülekezetből: *Szabi* és *Eszter*. Mindnyájan nagyon rendesek voltak. Egy-egy nap végén nem maradt el a vízi csata sem. Mindenki csuromvizesen ment haza, még az is, aki nem akart vizes lenni.

BENKÓCZY KLÁRA

NAPOS oldalak

Piliscsabai evangélikus gyerekek tábora Vanyarcon

A piliscsabai evangélikus gyerekek – velük négy unokánk is – az idén Vanyarcon táboroztak. A nógrádi dombok között fekvő szép falu evangélikus gyülekezete fogadott be minket tágas gyülekezeti házába. Tizenöt gyerekünkhöz a szomszédos Bérből is csatlakozott egy ismerős kislány.

Első reggel négy csapat alakult, ők voltak a naposok s később az akadályverseny egységei. Délelőtt két csoportban beszélgettünk; a kicsikkel *Nagy Zsuzsa*, a nagyobbakkal *Andaházy Emese* foglalkozott. Egész heti témánkat a *Hegyi beszédből* vettük: só és gyertya, keskeny út, ne haragudj, szeresd ellenségedet stb. A kicsik számára érdekesebbé és érthetőbbé tette a mondanivalót az, hogy eljátszhatták.

Az áhítatokat többnyire *Thurnay Béla* tartotta, és ő vezette a táborút melletti énekléseket is. Nagyon sokat énekelünk; szép új énekeket is tanultunk. Egy nap ellátogatott hozzánk *Thurnay Balázs*, a Makám együttes muzsikusa, aki sok éneket megtanított nekünk, köztük néhány többszámút is. Egy-egy napig velünk volt két édesapa is.

Sokat barkácsoltunk: gyöngyöt fűztünk, készítettünk színes borítékokat, préselt virággal díszített jelzőt, „művészi” angyalokat...

Búcsúkérdésünkre így válaszoltak kórusban a gyerekek: „Jó volt, jövőre is jövőnk!”

THURNAY BÉLÁNÉ SCHULEK VILMA

A gyerekek beszámolója

Nekem nagyon jó volt a gyöngyözés, mert azzal óráig el lehetett lenni, közben lehetett sokat beszélni, és szép tárgyak készültek el.

Jó volt kirándulni is, sokat mentünk a béri bazaltömléshez, és én először egyáltalán nem akartam menni, de aztán nagyon jó volt. Vittünk sok kicsit a hátunkon, és nagyon nagy túrát mentünk. Sok mindent láttunk (vulkanikus kőveket, hernyókat, virágokat, búza- és kukoricatáblákat, sok bogarat meg mindent, amit ilyenkor látni lehet), és nagyon jól éreztük magunkat.

Jók voltak még a beszélgetések, bár tavaly még jobban meg tudtuk beszélni a dolgokat. És nagyon jó volt sokáig együtt lenni sok kedves emberrel.

Thurnay Rózi, 13 éves

Jó volt a gyöngyözés, csak nehéz. Az akadályverseny is jó volt, csak utolsó lett a mi csapatunk... Jók voltak az éneklések is, mert jó volt a hangulat. Nagyon jó volt a kirándulás, és az volt a furcsa, hogy nem fáradtam ki...

Thurnay Máté, 10 éves

A táborban volt egy titkunk, egy igazi kuckó. A kert végéből indultunk el, ahol egy helyen hiányzott a kerítés. Nemsokára kiértünk a patakhoz. A nádat valamennyire kiirtottuk magunk körül, és ez lett a kuckónk. Akármilyen melegen süttött a nap, ott mégis hűvösben lehetünk. Mi mindent láttunk onnan, benünket viszont nem látott senki.

Andaházy Kolos, 10 éves

Nekem a táborban az a délelőtti tetszett a legjobban, amikor a széles útról és a keskeny útról tanultunk. A kert végéből két út indult. A szélesebb elején virágcsokrok álltak, ezen könnyebb volt a járás, de

a végén egy kuka állt, ami szörnyen bűzlött. Zsuzsa egy feliratot készített oda: *kárhozat*. A keskeny úton nehezebb volt menni, a növények élénk hajoltak sokszor, de az út végén egy kosárba finom süteményt és matricákat készített oda nekünk. A bokorra ez volt írva: *élet*.

Andaházy Cseperke, 8 éves

Az egész táborban a párnacsaták voltak a legjobbak, csak az volt a baj, hogy a felnőttek mindig tiltották őket.

Egy őszinte táborozó...

A legkedvesebb tábori emlékem az angyalkészítés. Emese néni egyik délután az angyalokról beszélt nekünk, arról, hogy hol fordulnak elő a Bibliában, mi a feladatuk, vigyáznak-e ránk. Nagyon jó volt rajzolni erről, és angyalokat készíteni Buba nével. A kishúgomnak is vittem egyet ajándékká.

Nagy Ákos, 1. osztályos

Az egyik foglalkozáson arról beszélgettünk, hogy mi vagyunk a föld sója, azért, mert minket Isten teremtett. Arról is beszélgettünk, hogy miért ne aggodalmaskodjunk: azért, mert elrontjuk vele az életünket. Nekem az volt a kedvencem, hogy beszélgettünk a széles kapuról és a keskeny kapuról. Azért nem jó a széles úton járni, mert elfelejtet a tanulatokat, és a kárhozatba mész. Ha a keskeny úton járás, a mennyországba jutsz Istenhez.

A beszélgetés után kimentünk és „bunkeroztunk”, a többiek pedig bent énekeltek.

Hegyi Róbert, 3. osztályos

Táborban Várkonyban

Ceglédre indultunk autókkal. Tiszavárkonyban gyűlt össze a tábori csapatunk, Szolnokról és Kaposvárról is érkeztek társaink. Harmincheten lettünk a vezetőikkel együtt.

Családokat alkottunk a tábor idejére, így kisebb-nagyobb gyerekek kerültek össze. A családok versenyezhettek terítésben, ügyességi játékokban, zsolttartanulásban. Titkos testvér-játékot is játszottunk. Sok szép ajándékot készítettünk titkos testvéreinknek. Gyöngyöt fűztünk, és színes homokkal képeket festettünk. Délutánonként rengeteget mozogtunk. A röplabda és a tollasozás voltak a kedvenceink, de óriás-varázslótörpészt is játszottunk.

Minden reggel áhítatot tartottunk. Zsolttárolat hallottunk és tanultunk. Reggel, égő gyertyákat adhattunk annak, akinek akartunk, és közben énekelünk. Szép énekeket tanultunk, nagyon megszerettük őket.

A tábor középpontjában József története volt. Érdekes előadásokat hallottunk róla és a családjáról. A végén nagyon megszerettük Józsefet, mert ő kezdetben beképzelt volt, de Isten se-

gtségével végül önzetlen és megbocsátó lett. Mi is ilyenek szeretnénk lenni!

Egy meleg délutánon nagy vízi csatát rendeztünk. Az ellenfél térfelére kellett zúdítani a vizet poharakkal és edényekkel. Az a csapat győzött, amelyik több vizet tudott összegyűjteni az ellenfél „esőjéből”. Mindenki teljesen elázott, de jólesett. Jókat neveltünk.

Az esti áhítatokon a *Tizparancsolatot* szép sorban teljesen megtanultuk. Esténként különösen szép volt az éneklésünk. Úgy éreztük, hogy Isten valóban közöttünk volt, neki énekelünk dicséreteinket, háláinkat. Volt még kirándulás, akadályverseny és utolsó este táborfűz. Mindig bátran énekelünk és imádkoztunk. Újabb barátokat szereztünk.

Kár, hogy csak egy hétig lehettünk együtt. Nehéz szívvel búcsúztunk egymástól, de reméljük, hogy jövőre megint találkozunk. Addig is Isten mindig mellettünk marad, és mindenkire vigyáz!

MOLNÁR TÜNDE ÉS DUDÁS NIKOLETTA (Cegléd)

Roma–magyar Közös asztal konferencia

▶ Az ötnapos együttlétről az *Evangelikus Élet* előző számában már beszámoltunk. Július 20–24. között a cigányság ügyét szívükön viselők és roma barátai táboroztak együtt Sárszentlőrincen. Bár a találkozózt nem kimondottan az ifjabb korosztály számára szervezték, gyermekek és fiatalok is részt vehettek rajta. Az alábbiakban *Laczi János* orosházi segédlelkész és egy tizenkét éves, hittanra járó cigány fiú, *Katona Márk* beszélgetését olvashatják.

mivárba, pedig a magyar gyerekek mehetek. Most egy igazi várba mehettünk be.

– Az „erős várból” ti sem vagytok kizárva. Az áhítatok hogyan tetszettek?

– A gitáros énekek nagyon jók voltak. Az áhítat felnőtteken volt elmondva, de így is megértettük. Ha nem volt világos, szabadon visszakérdezhettünk, és egyszerűbben elmondták nekünk is. A templomban is jó volt.

– Az Isten, Jézus Krisztus mit jelent a számodra?

– Imádságra otthon is megtanítanak, szoktunk is imádkozni, de Jézusról keveset tudtunk. Most azt hallottuk róla, hogy ő személyválogatás nélkül szereti az embereket, mindenkiért meghalt, és a mennyországba cigányok és magyarok csak együtt fogunk bejutni.

– Milyen a kapcsolatokat az evangelikus gyülekezettel?

– A kistestvérem keresztelője is ott lesz. A templomba máskor is elmegyek, ahogy eddig. Ott szívesen fogadnak, és nem csak a lelkész bácsi. Szentetornyán mindenkit ismerünk, tudjuk, hogy ki fordul felénk szeretettel.

Gyermekhet Lucfalván

▶ Amint az *Evangelikus Élet* július 24-i számában már olvasható volt, mintegy száz érdeklődő részvételével zajlott az EKE által szervezett gyermekhet. A szépszájú gyermekhadat a lucfalviak szállásolták el. Két tábort is emlékezik vissza az átélt élményekre.

Lucfalván már harmadik éve rendezik meg a gyermekhetet; ebben az évben Pál apostol, illetve – hangjátékkal – Fehérke történetét ismertették meg velünk.

Hatféle csoport volt: mályva, krémszínű, kék, fehér, zöld és rózsaszín. Minden csoportban tíz-tizenkét gyerek volt, és mindnek volt egy hajója, amely a vitorlával előre-felé haladhatott, a villám pedig lelassította. Vitorlát jó, villámot pedig rossz cselekedetért lehetett kapni. Bocsnatkéréssel „rendezni lehetett” a villámokat.

Színek szerint ültünk asztalhoz, így hallgattuk a történeteket, így ettünk, és így kézműveskedtünk. A kézműves foglalkozások egyikén hajót készítettünk (ugyanis Pál apostol három missziói útján sokat utazott hajóval). A történetekhez kapcsolódó aranymondásokat az általunk készített füzetbe írtuk be, és meg is tanultuk őket. Készítettünk természetes anyagokból makettet a Pál apostol által bejárta területekről.

Fehérke történetéből pedig megtudtuk, hogy a jó Pásztorra a bajban is számíthatunk, kérhetjük segítségét, s örömmel is megoszthatjuk vele.

Az utolsó előtti napon akadály- és bibliaverseny, este pedig táború volt. Sok éneket tanultunk, és sokat énekeltünk. Eredményhirdetésekor mindenki kapott egyet-egyét abból a csoportképből, amelyet előző este készítettünk rólunk.

Mi nagyon jól éreztük magunkat, és reméljük, hogy jövőre is lesz gyermekhet. Sokat jelentett számunkra, hogy – Pál apostol történetén keresztül – megbizonyosodtunk róla: ma is szükséges Jézust követni és továbbadni az evangéliumot gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.

BUJTÁR BRIGITTA, BARTKÓ LILLA

táborban más volt, ott sok olyan kereszténnyel találkoztam, aki nem volt ellenséges velem. Eddig ritkán találkoztam ilyennel.

– Melyik foglalkozás tetszett neked a legjobban?

– Nagyon jól éreztem magam a vajtai gyógyfürdőben, és a simontornyai vár is nagy élmény volt. Az idén részt vettem egy ingyenes gyermeknapon, ahol miniket, cigányokat nem engedtek be a gu-

– Hogyan kerültél a táborba?
– Fél éve minden héten járok hittanra. A többiekől hallottam, hogy milyen érdekes, és hogy bármilyen gyereket szívesen látnak. Ilyen táborban még sohasem voltam. A lelkész bácsi hívott, és egy hívő néni anyagi támogatásával elmehettem.

– Eddig milyen gondolataid voltak a keresztényekről?

– Nem volt jó véleményem róluk; nem úgy viselkednek, ahogy kellene. A

Acsádi tábor

A két testvérgyülekezet – a rákospalotai és a porrogszentkirályi – által közösen megrendezett tábor vezérfonala a „szavak nélküli könyv” volt, melynek az oldalain nem szavak, hanem színek találhatók. Elsőként az arany, amely a mennyország, az üdvösség, az éden színe, azután a fekete, amely a bűnre emlékeztet. Ezt követi a piros mint a megváltás, Jézus vére, azután a fehér következik, mivel Jézus vére tisztává tesz a bűntől, végül pedig a zöld, amely a reménységet, a növekedést juttatja eszünkbe. Az öt szín mentén haladt végig az áhítatok, beszélgetések sorozata. Hogy ezenkívül mi történt még, megtudhatjuk az alábbi beszámolóból.

Június 27-én vette kezdetét és július 2-án fejeződött be az acsádi tábor, ahol a rákospalotaiak, illetve a Porrogszentkirályon és környékén lakó hittanosok lehetek együtt a nyári szünet egy csodálatos hetén.

A hétfő délutáni órákban érkezünk meg a kis csendes faluba, Acsádra. A porrogszentkirályi testvérgyülekezet csapata már a szálláshelyen fogadott minket, és néhányan ismerős arcokat fedezhettünk fel közöttük, de sok volt még az új arc is. Az esti játék során velük is megismerkedtünk.

A tábor második napjától kezdve kialakult a „napirend”: nyolc óra körül ébredés, reggeli, reggeli áhítat, ebéd előtt hittanfoglalkozás két csoportban. A foglalkozások témája összefüggött az áhítatok témájával, amely a „szavak nélküli könyv” volt. A Biblia üdvösségtörténetét követtük végig különböző színek alapján; mindennap egy színt beszélünk meg, vagyis azt, hogy mit jelent. A délutánokat kirándulással és sporttal töltöttük, így eljutottunk Szombathelyre és Kőszegre is, ahol fagyit és esőt is kaptunk. Hamar felfedeztük a közelünkben

lévő focipályát, ahol foci- és méta-meccseket rendeztünk; a meszlenti táborozókkal is kiálltunk egy focimeccsre. A pénteki napon Ki mit tud?-ot és egy vetélkedőt izgulhattunk végig.

Szerintem mindenki jól érezte magát a táborban. Barátságok születtek, és talán mindenki közelebb kerülhetett a mennyországhoz. Köszönöm ezt a hetet Istennek és a táboroztatóknak: Ági néni, Zsuzsa néni, Judit néni, Mónika néni, Gábor bácsinak és János bácsinak.

MAROS ZSUZA

Hittantábor Szarvason, a Középhalmi Misszióban

▶ A Középhalmi Misszió július 25. és 29. között rendezte meg hittantáborát, melyen huszonnyolc általános iskolás korú gyermeknek nyújtott élményekben gazdag programot. Az idén nemcsak szarvasi, hanem nyáregyházi, nyíregyházi, ózdi, tiszaföldvári gyerekek is érkeztek közénk.

A hét vezérigéje – „Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van” (1Sám 16,7) – adta a délelőtti áhítatok témáját, melyeket Túri Krisztina nyáregyházi lelkész vezetett. A gyermekek megismerhették a fiatal Dávid történetét. Ezenkívül lehetőség volt arra is, hogy gitáros ifjúsági énekeket tanulhassanak, illetve eljátszhatnak; ebben nagy segítségünkre volt Domokos Jenő, a szarvasi gyülekezet segédlelkésze.

A szellemi feltöltékezés után szabadidős programok közül lehetett választani: falikép készítése, gipszöntvények festése, sólisztból figurák formázása, gyöngyfüzés, társasjátékozás, kisebb játékok készí-

tése, sportolási lehetőség. Ebéd után szervezett programok vártak a résztvevőkre: számháború, akadályverseny, kirándulás az arborétumba, sétahajókázás a Körösön, orgonamuzsika hallgatása az Ótemplomban, fürdőzés, úszóverseny a városi gyógyfürdőben, bibliai vetélkedő. Pénteken táborüzenet gyűjtöttünk; erre a programra a gyermekek szülei is eljöttek, és egy kellemes estét tölthetünk együtt.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, az ótemplomi gyülekezetnek, illetve azoknak a lelkészeknek, szülőknak, pedagógusoknak, hitoktatóknak és mindazoknak a vállalkozóknak, magán személyeknek, akik tevékenyen hozzájárultak a tábor megvalósulásához.

JANURIKÉ CSONKA ERIKA táborvezető

A monori gyülekezet albertirsai hittantábor

A hittantábor fő témája Isten igéje volt. Egész héten érdekes programokkal, játékokkal és csapatversenyekkel foglalkoztattak bennünket. A csapatversenyeken a különböző feladatok megoldásáért „búzakalászokat” lehetett gyűjteni, de hogy ne legyen olyan egyszerű, a rossz cselekedetekért pontlevonás járt.

Ezzel és a hétfői témával kapcsolatban hallgattuk meg a magvető történetét; ez-

úgy, hogy az aktív pihenést választják, és kimennek focizni az udvarra. Sokszor még a délutáni rekkenő hőségben is alig lehetett betereni a sportolni vágyókat. A segítők közül is többen beálltak játszani. Volt, akinek a fejlődés, volt, akinek a védelem ment jobban. Magunk között választottunk edzőt, aki minden meccs előtt bemelegítést tartott.

A vezetők egy kis túrázást is szervez-

után minden csapat kis talakat kapott, amelyekben fűmagokat ültetünk el. Aki ismeri a magvető történetét, bizonyára tudja, hogy ebben a példázatban a mag Isten igéje, és amíg az ige megfelelő helyet talál, sok viszontagságot kell túlélnie. Az elvetett mag itt-ott elkezdett nőni, és a hét végére pár emberé már ki is hajtott.

A táborba vendégek is érkeztek. Közöttük volt Aaron Stevens, aki különböző előadásokat tartott, és megtanított nekünk egy angol éneket is. Ellátogatott hozzánk Roszik Mihály alberti nyugdíjas lelkész, aki esti áhítatot tartott nekünk; ezután megünnepeltük azoknak a gyerekeknek a születésnapját, akik júniusban születtek. Minden születésnapos egy marcipánfigurát kapott ajándékba. A héten vendégünk volt még Bárdossy Tibor, aki előadást tartott nekünk.

Amikor befejeződtek a foglalkozások és a csapatversenyek, sokan döntöttek

tek. Elmentünk az albirtirai tóhoz is. Minden csapatnak külön kellett elindulnia, és egy sétával meg kellett kerülnie a tavat. A séta közben meg kellett beszélni, hogyan fogjuk színpadra vinni a magvető történetének egyik részletét. Szinte minden este azt a feladatot kapták a csapatok, hogy játsszanak el egy bibliai történetet.

Sajnos a hétvégére elromlott az idő, de nekünk változatlanul nagyon jó kedvünk volt. Sokat énekeltünk, a tábor végére már szinte mindenkinek volt kedvenc dala. Pénteken még kézműves foglalkozást tartottak nekünk. Mindenki rengeteg élménnyel tért haza. Még az sem törte le a jókedvünket, hogy egész nap esett az eső. Mindenki jól érezte magát ezen a héten. Minden nagyon szuper volt, és remélem, hogy jövőre is szervezünk egy ilyen jó táborot.

TÓTH VIRÁG (7. osztályos)

„Ez még csak az előhalál. Szerencsére sok előhalál van a valódira való felkészülésig, az ember élete folyamán többször érzi, hogy se útja, se jövője, se ereje nincs már, minden befejeződött, kész, igazán szép volt Istentől, hogy ezt a mód-szeres szoktatást a nagy záráshoz kitalálta. A végleges, a záró meglepően könnyen lefolyik majd, mosolyogva halsz meg, kezét rázól az elmúlással, és az utolsó mozdulattal becsukod a könyvet. Akkorra már annyi katasztrófát átél-tél, annyi vért vesztettél, annyi féltél, sirtál, próbálkoztál hiába, hogy alig marad szegény halálnak valamije, amit elrabolhat tőled, csak a bőrdet viheti, a csomagolópapírt, amibe Isten pakolt a születéssel. Légy bátor, minden előhalál csak erősít, mikor földre rogyasz.”

(Szabó Magda)

Kérdések között

Mese

Hol volt, hol nem volt. Talán igaz sem volt. Túl az Óperenciás tengeren. Túl az Üveghegyen. Valahol a jótékony meszeségben, élt – többek között – két fiatal. Egy fiú és egy lány. Találkoztak egyszer, kétszer, majd nagyon sokszor. Beszélgettek, mosolyogtak, nevetgéltek, szerettek, egymásba. Úgy szólt az ige: jóban, bajban, egészségben, betegségben. Boldogan bólogattak, halkán mondták: igen.

A fiú sokat dolgozott. A lány sokat dolgozott. Esténként összebújtak, beszélgettek. Jól voltak. Nagyon jól.

Elkészült a kicsi ház. A ház elé ültettek egy kis fát, egy kis facsometét. Locsolgatták, óvták a nagy viharoktól. Templomba jártak. Hittek és szerették Istent. Isten is szerette őket. Éltek, éldegéltek, ahogy kellett. A *Tízparancsolatban* sem egy szó, sem egy mondat, sem egy gondolat nem volt, amelyet nem tudtak vagy nem akartak volna betartani.

Nagyon szerették egymást, és elfogadtak, szerettek mindenkit. A fa a ház előtt nőtt, növekedett. Már hűsítő árnyékot adott. Föl lehetett rá mászni. Padot tettek alá. A fáradt ember leülhetett rá. Akárki. Ők is sokszor sokat beszélgettek esténként a padon. A fa tetejéről látni lehetett a templomot. A templom mindig látta a fát.

És megszülettek a gyermekek. Előbb egy kislány, két év múlva egy kisfiú. Im-már négyesben üldögéltek a fa alatt. A lány – aki ekkor már anya volt – sokat dolgozott, nevelte a gyerekeket, óvta a családot. A fiú – aki ekkor már apa volt – sokat dolgozott, nevelte a gyerekeket, óvta a családot. A *Tízparancsolatban* nem volt egy szó, egy mondat, még csak egy gondolat sem, amelyet nem tudtak vagy nem akartak volna betartani.

A fiú elment dolgozni, a lány elment a kicsikkel sétálni (akkoriban ez így volt). A fiú munka közben hallotta meg az éles szirénát. Egy kicsit meggretent, de elhessegette a baljós gondolatokat. Nem szabad félni. Kár félni.

Jöttek érte. Egy rendőr és egy orvos. A hírtől rosszul lett. Elájult. Egy árokfutó elütötte a családját, a járdán rohant beléjük. Az anya és a kisfiú meghalt. A kislányt kórházba vitték. Nem értette. Sokáig fel sem fogta. Csak sírt és zokogott. Isten is számon kérte a történeteket. De

a sok kérdésre senkitől nem kapott választ. Elapadtak a könnyek, a kérdések belül maradtak.

A kislányt látogatta a kórházban. Az orvosok biztatták. Ő él. Igaz, igaz... De deréktől lefelé nem mozog, béna. „Nyomorult – gondolta a fiú –, és én is az vagyok.”

Hazament, és elővette a baltát. Ki akarta vágni a fát. Mostanában úgysem ül alatta senki. Gyűlölt mindent és mindenkit. Istent elfeledte. A *Tízparancsolat* nem érdekelte. A szeme nem könnyezett. A lelke sem sírt.

Kopogtak. A tisztelendő látogatta meg. Egyszer, kétszer, aztán sok-sok este. A fiú nem bántotta a fát. A kislányt hazahozta a kórházból. Lassan megbabrátkozott a toloszékkal. Néha kitolta a fa alá. Nézte, ahogy elaludt a kislánya. Rájött, hogy neki most százszor jobban szüksége van rá, mint eddig. És ő is mindenével kapaszkodik a kislányába. Újra megtanult sírni. Újra kereste Istent. De a *Tízparancsolat*... hm. Az árokfutó. Nem tudott megbocsátani.

Az idő múlásával megszokta az új helyzetet. Mindenhova együtt jártak a kislányával, mindent megbeszéltek. Esténként a fa alatt jót nevettek egy-egy az-napi fura helyzeten. Jól megvoltak. Talán boldogok is voltak. De megbocsátani, azt nem tudott a fiú.

A kislány egyszer elkezdett köhögni. Nem nagy ügy – gondolták –, egy kis megfázás. Elmentek az orvoshoz. Az orvos megvizsgálta a kislányt, és azonnal kórházba küldte. Jött a mentő, és vitte a gyereket. A fiú nem értette. Rohant be a kórházba. Mindenkitől azt hallotta, hogy baj van, nagy baj. Leroskadt a folyosón egy padra. Az orvos azt mondta, hogy az éjszaka a kritikus. A fiú egész éjjel nem aludt. Imádkozott. Hajnalban lecsukódtak nehéz szempillái. A nővérke keltegette óvatosan.

A kislány túl van a nehezén. Most már minden rendben lesz. A fiú hangosan zokogott. Csak sírt és sírt. A *Tízparancsolat*... Nem volt benne egy szó, egy mondat, egy gondolat sem, amelyet nem tudott vagy nem akart volna betartani...

Így volt? Talán igaz se volt! Mese volt?!

■ DORÁK ISTVÁN

Semmit sem tehattünk értük!

Semmit sem tehetünk értük?

Meghalt egy csecsemő. Talán háromhetes. Nem sír föl többé éjszaka, nem termeli a sárga pelenkákat, nem kér enni óránként, nem fél a sötétben. Nem riasztják a zajok. Holtfáradt édesanyja nem tudja többé felköltetni. Semmit sem tehattunk érte.

Elvitt a rendőrség egy tizenkilenc éves anyát. Egyedül volt az egyéves nagyobb és a háromhetes piciny gyermekével, tudatlanságával, tapasztalatlanságával, szegénységével, szülés utáni depressziójával, hihetetlen fáradtságával, türelmetlenségével. És a kisbabát nem tudta többé föl-ébreszteni. Semmit sem tehattunk érte.

Állami gondozásba vitték egy kisgyermeket, akinek csecszopó testvérkéje meghalt, édesanyját pedig őrizetbe

vették. Egész családját elveszítette. Semmit sem tehattunk érte.

A szomorú történetben nem látom az édesapát, a nagyszülőket, a testvéreket, a szomszédokat, a védőnőt, a gyermekorvost és mindenki mást sem, akik a közelükben lehetnek. Azokat, akik segíthettek volna, és még időben tehettek volna valamit értük.

És mi, akik szülők, nagyszülők, testvérek, szomszédok, barátok, munkatársak stb. vagyunk, meglátjuk-e azt, aki a közelünkben fáradtsággal, fájdalommal, tapasztalatlansággal, egyedülléttel, rászorultsággal, szomorúsággal, nyomorúsággal küzd? Talán most még valamit tehetünk érte.

■ SASS ENIKŐ

Máskor...

Minden vasárnap a megszokott helyemre ülök: a harmadik padosz szélére. Mellettem, előttem senki sem ül, ott csak a gyászoló vagy éppen örvendő családtagok foglalnak helyet.

Ma egy ismeretlen asszony ült a padtúlós szélére. Csukva maradt előtte az énekeskönyv; mozdulatain látszott, hogy minket utánoz, ha felállunk vagy leülünk. Mikor a liturgikus résznel elé akartam tenni a kinyitott énekeskönyvet, hogy lássa, hol tartunk, valaki – akinek hátul nem jutott – elnézést kért,

és elvette előle a csukott énekeskönyvet. Ezzel bezárult az a lehetőség, hogy – végigsúszva a padon – segítsék neki, hogy ha nem tud énekelni, legalább a szöveget olvashassa, hiszen az felér egy imádsággal.

Kifelé csodálva mindenki beszélgetett. Örültünk egymásnak, az előző napi esküvőnek, s hogy a fehér csokros virágdísz még a feljáró korlátján is ott hagyta... Közben nem feledkeztem meg az idegenről, de szemem hiába kereste. Nem tudtam, hogy a lelkészünk beszél-e velem, mert én másokat üdvözöltem. Nem tudtam, hogy megállította-e valaki, kíséri-e valaki.

Az utcára érve láttam meg őt. A templomtól kissé távolabb megállt, tétován körülnézett, mintha azt sem tudná, hogy merre induljon.

Odaléptem hozzá, kerestem a szavakat, hogy én még... hogy mi még nem találkoztunk... Inkább bemutatkoztam, csak nehogy azt kérdezzem, hogy mit kerestett a mi templomunkban. Rám emelte könnyes tekintetét, és azt sottogta: „Csütörtökön tettem a lányomat.”

Lebénultam. Szerettem volna megtudni, hogy hol lakik, hazakísérni, meghallgatni. Bár testvéremnek szólítottam, tegeztem, mégis idétlen toladónak éreztem magam. Csak azt kértem, jöjjön el máskor is; igen, jön, ha lesz rá ideje...

Istenem! Az időnek is te vagy az Ura! Segíts, hogy a „máskor” még megadassék az életünkben, mert mi lesz velünk, ha „soha többé”?

■ A-T

Rengeteg kereszt között

A városka széle már falu, józan, földszintes házak vigyázzák a mezőket. Sima a Sárköz, mint az asztal, messzire látnak az első ablakok. Valamikor a kis nadrágszjóbirtokot tartották szemmel, ami nem volt messze a háztól. Ma nem sok dolguk van, csak nézelődnek a nagyvilágba, és összereződnek, ha egy teherautó eldübörög mellettük.

Üres a város széle éppen, dél is van, vasárnap is, nincsen forgalom. A teherautók alusznak a garázsban, a sofőrök piros arccal nyakalnak odahaza. A hűlevesek jó illata tölti be a konyhákat, még a kutyák is behúzódnak a kapukból a gangra a csontos hús reményében.

Jobb is most odabenn. Északról fújnak a bőjti szelek, kerges lett tőlük a melegező föld.

Az utca végén feltűnik egy ember, sapkásan, felhajtott gallérú felöltőben. Ráérsően ballag, pedig meg-meglóditja az erőszódó szélvihar. Az út közepén jön, nem kell kitérnie senkinek sem.

Azt hinné az ember, hogy nekimegy a határnak, mert elfogytak a házak. Aztán mégis elfordul, és az utolsó hosszú kőkerítésnek tart. Elér egy nagy vaskapuzat, ami tárva-nyitva van. Otthonosan belép a kapun, nem is néz körül, lábai ismerősen viszik előre. Szeme csak az úton van, mint aki elvesztett valamit, és szeretné megtalálni.

Egyszer csak megáll és felnéz. Nem is idős, nincs még ötven se. Arcán komoly nyugalom, szeme fátyolos, mint a részegké, akik nem fogják fel rögtön, hogy hol vannak. Emberünk így néz ide is, oda is, mintha keresne valakit, de seholy lélek. Mégis zsúfolta körülötte az óriási kert, amelyben kevés fűn, fán, virágon kívül nem terem más, csak kő, vas és faléc. Temető.

Nagy márványtáblák keresztel, kőba merevedett Jézusok a vaskereszteken, sokat tudó Krisztus-fejek a márványkereszteken, aztán fakeresztet erdeje a hallgató sírdombok végén.

– Rengeteg kereszt – mondja ki hangosan.

Egy madár fölröppen a szomszéd kriptáról, és végigszáll a hosszú fasoron. Nyomában elindul az ember is. Kabátja hajtókáján fekete szalag jelzi, hogy teljes joggal van itt. Kezében se-lyempapír tölcserő tart, csak virág lehet benne. Most már siet is, mintha ve-

szélyben lenne az óriási fakereszt között, amelyek látszólag együtt hajladoznak az erős szélllel. Szeme már egy távoli ponton. Pompás márvány Madonnákat hagy figyelmen kívül, masszív csupa kő kripták maradnak el mellette. Míg egyszer lassulnak léptei, és odalép egy sír elé, amin csak fakereszt van, és az áttelel fenyőkoszorúk zöld tömege.

Rámered a majdnem új fakereszt táblájára, alulról olvassa a tavalyi év dátumát először, aztán az „élt 43 évet”, aztán a nevet, ám ugyanaz, mint az övé, csak két betűvel több, ...-né. Majd gyorsan leteszi a virágot a vázába, de már ott elerednek a könnyei.

Én vagyok ez az ember.

Öt perccel később folytatom.

Eközben lezúdul mindaz, amit az emberek többsége még nem ért, vagy már nem. A barátok erdeje plafonra mereszti szemét, hogy „még mindig gyilkolja magát a szerencsétlen”, és siet a megmentésünkre. Vezényszavakat bömbölnék, férfias helytállásra buzdítanak, hársányan bizonyítják, hogy bele kell nyugodni, mert ez a valóság. Mások azt bizonygatják, hogy ők is ennyit vagy még többet szenvedtek, mégis talpra álltak, férjhez mentek vagy megházasodtak, mert egyedüllet ellen legjobban a szövetkezés valakivel.

Mindenhol mentőcsapatok futnak elő. Mindenki követeli, hogy rá is gondoljunk, pályás gyermektől roskatag nagymamáig. Jönnek jó barátok és tanítványok, fehér köpenyes orvosok és Bibliát lapozó, stabil hívők, materialisták és spirituálisak, cinikusak és könnyzacsokbajnokok. Körülállnak, rángatnak, biztatón rázzák a mutatóujjukat, mosolyognak, a hátam veregetik.

– Menjetek – mondom nekik –, menjetek... Aztán szembenézek a kereszttel, ami maga is két irányba mutat a földön, amerre az emberi sorsok útja fut. Vagyis hogy folytatni kell az életutat szépen erre vagy arra. Csak helyben maradni nem szabad, mert aki lecövekeli magát, nem is mozdulhat el később sem.

Aztán az is igaz, hogy a kereszt egyetlen lendülettel felfelé is mutat, tovább a földi dimenziókon, de most nincs emberem, aki csendes szavával felemelné szememet a hegyek fölé. In-

kább a kereszt alsó szarát nézem, beléno a földre, és eltűnik a hantok alatt, öfelé.

Ennek a könnyű keresztnek olyan súlya van, hogy önnön súlyától el kéne merülnie a sárga löszben. Mert a márvány fent marad, a vasat műkö alap tartja – az élők önvédő alapozása, de a friss fakeresztet nehezebbek, mint minden ismert matéria, fajsúlyuk hihetetlenül nehéz, nem is földi anyagból vannak. Egyetlen fakereszt, amire a könnyeim hullanak, nehezebb, mint a temető összes márványkeresztje.

Ez a fakereszt magán hordozza huszonhárom év sok közös boldogságát és szenvedéseit. A felnevelt gyermekek feletti örvendezést és az egyedülmaradt nyomorúságát. Öt műtőasztal, száznapos haláltusa, a visszamaradt vasaló, kapa, golyóstoll és tí tonnányi súllyal nehezíti. Aztán az árvák és özvegyek tétova keresztisimogatása is ölemből van. Az élet minden súlya most ide összpontosul, de ezt csak az tudja, aki sírni tud még egy fakereszt előtt.

– ...miért hagyta el engemet?

Elindulok hazafelé. Hozzáérek még egyszer a kis fakereszthez, ez az egyetlen, ami elérhető. Felette a két méter mély távolságból.

Belépek a fasorba, fáradtan rakosgatom egymás elé a lábaimat. Megy az út, aminek sok keresztje van, rengeteg keresztje jobbról és balról.

Egy göröngy hullik a cipőmre, felnézek. Lentről jött, a mélyből. Gödröt ás valaki, nagy halom föld van három oldalon. Korhadat fakereszt hever a földön, a nevet sem lehet már elolvasni rajta. Régi sírra temetnek rá.

Lenézek. Lent az apró kis sírásó. Megismer, kiköszön.

– Ki volt itt? – kértem tőle.

Felnéz. Veritékes arcát megfényesíti egy kősa napsugár.

– Itt, uram? – kérdi csodálkozva. – Itt nincs már senki.

Üres a sír. Nem találják benne azt, akit odatettek. Felmelegedett a szívem. Hála neked, Istenem, a jó hírért.

■ H. NÉMETH ISTVÁN

Forrás: H. Németh István: *Emberek Jézus körül. Babits Kiadó, Szekszárd, 2005, 204–206. oldal.*

Régi agyagedény is rejthet nagy kincseket

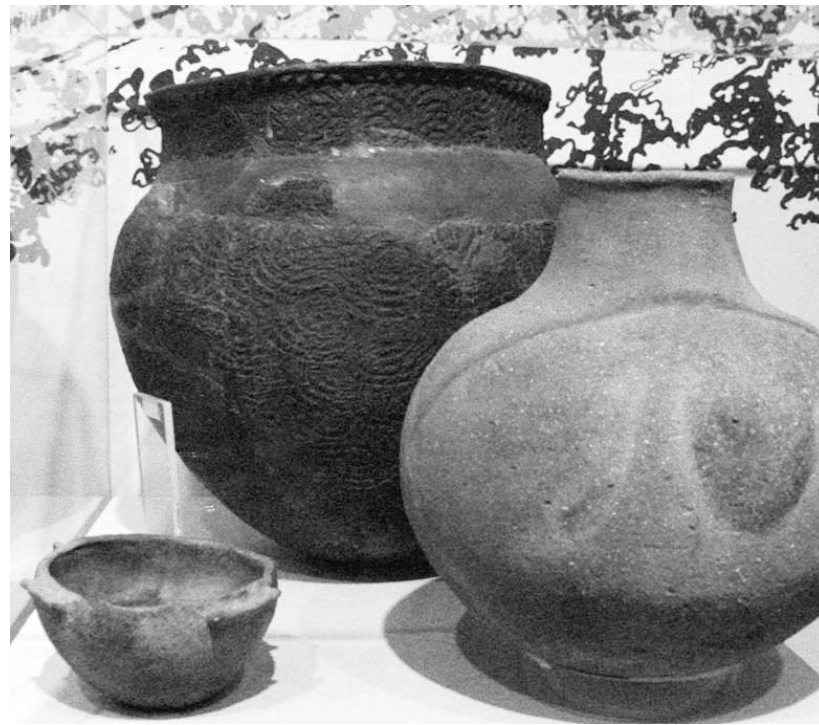
Nemrég megjelent egy újság cikk Londonban, amelynek hatására Anglia majd minden lakosa megvizsgálta öreg cserépedényeit és serpenyőit. Az alábbi eset készítette erre az újságolvasókat.

Az egyik közkedvelt angol templom előcsarnokában volt egy ócska öreg cserépedény. Senki sem tudta, hogyan került oda, de már emberemlékezet óta ott állt. Egy sarokba helyezték, és esernyőtartóként használták.

Egy napon, amikor egy régész éppen kifelé ment a templomból a vasárnap reggeli istentisztelet után, kivette az esernyőjét a sarokba száműzött edényből. Korábban észre sem vette, de akkor hirtelen felkeltette az érdeklődését. Alig tudott hinni a szemének: túl szép volt ahhoz, hogy igaz legyen. Az agyagkorsóról kiderült, hogy egy időszámításunk előtti korból származó, szinte felbecsülhetetlen értékű edény. Azóta természetesen nem tartanak benne esernyőt, hanem a híres British Museumban kapott helyet.

Ez az elképesztő újság cikk egy ismert és sokat idézett ígét juttatott az eszembe a Bibliából: „*Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak...*” (2Kor 4,7)

A gyülekezetben a nem felszentelt pásztorokat és igehirdetőket általában „laikusoknak” nevezik. A fenti íge szerint azonban nem vagyunk mások, mint „agyagemberek”. Ahogy az agyag formálódik a fazekas kezében, és így használhatóvá válik, ugyanúgy tesz Isten is mivelünk. Isten tudja, hogy mi-

lyen életet szán nekünk, és az az igazság, hogy az élet nagyobb vállalkozás, mint amire valaha is számíthatunk, amikor benevezünk erre az izgalmas, de kiszámíthatatlan utazásra.

Az élet legtöbbször számunkra nem csupán kellemes vasárnapi kikapcsolódás. Nemcsak mosolyból és napsütésből áll, és nem csupán szépséges dolgokkal és derűs eseményekkel tarkított, hanem tele lesz problémákkal és kihívásokkal – azoké is, akik az Urat vágnak szolgálni. Komoly harcokra számíthatunk egy

olyan ellenséggel szemben, aki arra törekszik, hogy meghiúsítsa Isten terveit.

Nem szeretjük a háborút, legyen az akár a Közel-Keleten, akár szívünk a mélyén. De akár szeretjük, akár nem, ezekkel a háborúkkal bátran és meggyőződéssel kell szembenéznünk. Végül ahhoz, hogy győzedelmeskedjünk, Isten erejére kell támaszkodnunk – és nem a magunkéra. Bármilyen történjék is, az a hivatásunk, hogy Isten embereivé legyünk.

■ ROBERT D. FOSTER
Forrás: Monday Mania

Jézus Krisztus műve

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

► „**Kedves lelkész! Isten a szívemre helyezte, hogy mentsem meg egy kedves ismerősömet a kárhozattól. Múlt, jó szándékú családanya az illető, aki Jézust csodatévő prófétának ismeri csupán. Nem hiszi el, hogy ő Isten Fia, és nem érti, hogy miért ment a keresztre, miért nem mentette meg magát a kínhaláltól. Tudom, hogy milliószor elhangzott már az arról szóló magyarázat a szószékekről, hogy kicsoda Jézus, de aki nem jár templomba, nem hallhatja. Az én hitem, bizonyosságtelenem nem győzte meg az ismerősömet. Kérem, írjon Krisztusról, talán a cikk megragadja őt!**”

Drága E.! Urunk előtti csendességben reménykedem abban, hogy a válaszom első részének megjelenése óta eltelt két hétben már sikerült is felkeresnie kedves ismerősét, és bemutatnia előtte Megváltónk egyedülálló személyét.

A következő találkozást, ha lehet, még körültekintőbben kell előkészítenie, mint az első. Mert számunkra is Jézus Krisztus véreben van a szabadság, ezért az ösellségnek egyáltalán nem lesz ínyére, hogy Ön, kedves levélíró testvérem, szolgálataival igyekezz az ismerős felé fordulni. Ezért szeretettel javasolom, hogy mielőtt bizonyosságot tenne, böjtölve és virrasztva kérje a kedvező alkalmat Atyánktól (vö. Mt 17,21 és 26,41). Mert hát hogyan is lehetne hatalommal és meggyőződen, a megfelelő igéket megtalálva hirdetni a Krisztust, ha nem hinnénk, hogy ő maga munkálja bizonyosságtelünket Szentlelke által?

No de kezdjük az emberiség történetének hajnalán: Isten az embert tökéletesen jónak teremtette (1Móz 1,26–31). De az ember önfejlő volt, nem engedelmessé tett Teremtője akaratának, hanem a diabolusra hallgatott (vö. 1Móz 2,17 és 3,6). Isten elleni lázadásá óta az ember a bűn uralma alatt él, egoizmusa rabságban tartja (Róm 1,21–23; 7,14; Zsid 3,13), sőt még el is választja Istentől, aki szent, és viszolyog a bűntől (Ézs 59,2). Az emberiség egyetlen története azt mutatja,

hogy saját erőnkől nem találunk gyógyírt a bűnkorsóra. Nincsen ezen a világon igaz ember egy sem (Róm 3,10–18).

A Szentírásból tudjuk, hogy bűnben élni mennyire súlyos dolog: „*Mert a bűn zsoldja a halál...*” (Róm 6,23a) Itt nem csupán arról van szó, hogy testi értelemben minden ember meghal, hanem arról is, hogy aki nem ragadja meg a Szabadító győzelmes jobbát földi életében, annak a sorsa a második halál lesz a tűz tavába vetve (Jel 20,11–15). A bűnnek ugyanis büntetése van. És nem létezik olyan emberi érdem, alibi, magyarázat, amelynek alapján Isten felmentene bennünket a jogosan megérdemelt büntetésünk alól. „*Mert mindenki vétkezett, és hiúval van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Mert az Isten őt rendelte engesztelő áldozatul azoknak, akik az ő véreben hisznek, hogy igazságát megmutassa.*” (Róm 3,23–25a)

Megmentőnk tehát az Úr Jézus Krisztus, ő a testté lett Ige, az Isten Fia. Ő az, aki az idők teljességében emberré lett, és eljött közénk azért, hogy a bűntől, az ördögtől, a halál hatalmától megszabadítson bennünket. Tanított, gyógyított, halottakat támasztott fel, Isten országának eljövételét hirdette, és minden messiási csodajelével bizonyította, hogy ő az, akire sóvárogva várt a világ.

Természetesen Urunk minden tette a keresztfára mutat, mert ő az Isten Báránya, aki minden bűnös helyett elhordozta Isten haragját (Jn 3,36; Róm 5,9). Hogy miért tette meg? Nincs rá emberi magyarázat. Istennek az ember iránti végtelen, hosszútávú és kiapadhatatlan szeretete az egyetlen felelet. Meg akar menteni bennünket.

Jézus nyilvánvalóan kimenthette volna magát kínzó kezéből, leszállhatott volna a keresztről, mert egyetlen embernek sem

volt hatalma felette (Jn 19,11). De ő belesimult Atyja akaratába, és vállalta az iszonyatos gyötrelmeket (Mt 20,28), hiszen világos volt előtte, hogy csakis ő lehet az ember számára az egyetlen menekülési út, és csakis engesztelő áldozata lehet az, amiért a szentséges Isten igaznak fogad el minket (Jn 14,5–6; Róm 5,1).

Mindezek után tudnunk kell, hogy kizárólag a Jézus Krisztusba vetett hit által vehetjük át Isten igazságát és az örök élet ajándékát, már itt, földi vándorutunkon (Róm 3,21–26; Jn 5,24; 2Kor 5,17).

Kedves levélíró testvérem! Mondja el ismerősének, hogy mindezek a drága ajánlékok az övé is lehetnek, ha gyermeki bizalommal Megváltónkra bizza magát. „*Bizony, mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be a mennyek országába.*” (Mt 18,3) Ennek az igének az alapján hívja őt megtérésre! Mondja el neki, hogy ne a saját bölcselkedése szerint kutassa az Úr dolgait, hanem forduljon előítéletektől mentesen a Szentírás felé. Alázza meg magát Isten csodálatos keze alatt, hagyatkozzon ígéreteire, vallja meg bűneit! Fogadja el a Mindenható áldását, és hallgassa szent Fiát, aki most is él és uralkodik mindörökké. Ha így tesz, megtapasztalja, hogy Isten szólni fog a szívéhez, és átéli, hogy személyes kapcsolatba kerül vele. „*Íme, az ajtó előtt állok, és zörgök: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és velem vácsorálok, ő pedig élvelem.*” (Jel 3,20)

Bizalommal kérem az Urat, hogy válaszom minden sora segítség lehessen az őt keresőknek. Hálás vagyok azoknak, akik egykor engem is az örökkévaló Isten kegyelmébe ajánlottak, és tanúságot tettek előttem Jézus Krisztusról, aki az én Uram és Megváltóm is lett.

Isten megáldja a szolgálatát, kedves E.! Legyen erős és bátor, a Lélek szólásra nyitja majd a száját! És ne csüggedjen akkor sem, ha elutasítással találkozik. Csak siessen, mert várják!

Testvéri szeretettel:

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „*Lelki segély*” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

HETI ÚTRAVALÓ

A megrepedt nádszál nem töri össze, a füsttől gő mécses nem oltja el. (Ézs 42,3)

Szentháromság ünnepe után a tizenkettedik héten az Útmutató reggeli igéi az áldott orvos rendelőjébe engednek bepilantást – a betegségekről s a hitből fakadó

gyógyulás csodáiról villantva fel képeket –, hogy bemutassák az Úr szelíd és szabadító Szolgájának „*lethelyreállító*” programját. Ennek mi is részesei lehetünk, „*hiszen kegyelméből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez*” (Ef 2,8). Az Úr Jézus a pogányok között is gyógyít; a süketnémának erre volt szüksége: „*Effata, azaz: nyilj meg!*” (Mk 7,34b) Tiltása ellenére is híresztelték: „*Mindent helyesen cselekedtet: a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé.*” (Mk 7,37b) Luther is általánosít: „*Krisztus itt nemcsak ennek az egy nyomorultnak nyelvére és füleire gondolt, hanem egyetemben fohászokodott minden nyelvért, fülért, sőt minden szívért, testért és emberért.*” Üldözője lelki és testi vak-sága megszűnéséért és hitéért is ő könyörgött a damaszkuszi „*személyes*” találkozást követően. Anániás rátette kezét a „*kicsi*” Pállá lett tarzuszi Saul szemére: „*... az Úr küldött engem, az a Jézus, aki megjelent neked az úton, (...) hogy újra láss, és megtelj Szentlélekkel.*” (Ap-Csel 9,17b) Száznyolcvan fokos páfördulésunkat követően mi is könyöröghetünk így: „*Hozzád menekülök, Uram, ne szegényüljek meg soha!*” (Zsolt 71,1) A két vak számára is csupán „*hit kérdése*” volt a gyógyulásuk: „*Hiszitek-e, hogy meg tudom ezt tenni? (...) Legyen a ti hitek szerint!*” (Mt 9,28b.29b) A megszállott némából sem „*az ördögök fejedelmének segítségével úzi ki az ördögöket*” (Mt 9,34b), hiszen „*azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa*” (1Jn 3,8b). Mózes pedig így kiáltott, hogy nénye, Mirjám poklossága megszűnjön: „*Istenem, gyógyítsd meg őt!*” (4Móz 12,13) A tanítványok nem tudták meggyógyítani a holdkóros fiút, ezért megkérdezték Jézust: „*Mi miért nem tudtuk kiűzni?*” „*Kishitűségetek miatt.*” (Mt 17,19b–20a) Jakab, az Úr testvére így folytatja a tanítást: „*Beteg-e valaki közzötetek? (...) imádkozzanak érte, és (...) a hitből fakadó imádság megszabadítja a szenvedőt, az Úr felségíti őt...*” (Jak 5,14–15) A hitetlen Heródes azonban csalódott várakozásában: „*... azt remélte, hogy valami csodát tesz majd az ő szemé láttára. Hosszasan kérdezgette őt, de Jézus semmit sem válaszolt neki.*” (Lk 23,8b–9) Jézus kigúnyolójának példája is bizonyítja az ő követőinek személyes megtapasztalását: „*Ki kételkedőn kutatja őt, / Annak választ nem ad, / De a hívó előtt az Úr / Megfejtí önmagát.*” (ÉÉ 328,2) A felséges, de könyörülő Isten számunkra elkészített életprogramja Fiában valósul meg, megrepedt, megtört nádszál életünkkel együtt lakozik; lelkünk és szívünk kialudt, füsttől gő mécsesét újra lángra lobbantja. Annak ellenére, hogy látja a mi útjainkat, kétszer is ezt ígéri: „*... mégis meggyógyítom és vezetem őt.*” (Ézs 57,18a) Megtapasztaltuk-e már boldog és hálás szívvel, hogy Jézus gyógyító, szent keze orvosolta fájdalmunkat?

■ GARAI ANDRÁS

REMÉNYIK SÁNDOR

A Te akaratod

Teljesüljön a Te akaratod:
A Miatyánkból ezt tudom már csak.
Bimbóban nem marad meg a virág,
És visszafele nem foly a patak.

Minden léleknek csak egy útja van
És csak ezen az egy úton mehet.
És nem lépheti átál önmagát
És öntörvénye ellen nem tehet.

Teljesüljön a Te akaratod:
Be fölösleges minden más beszéd...
Az én kezem, e vézna, gyöngye kéz
Hogy tartaná fel az Isten kezét?

Bizonytal minden úgy van jól, ahogy van.
És ez az eszme megnyugvást is ad:
Ki sorsával vív, alája keril
És győz, ki néki megadja magát.

„Ha megtelik szívem aggodalommal...”

Bizonyára te is voltál már szomorú, előfordult, hogy tele voltál aggodalommal. Nem tudtad, mi lesz holnap, vagy hogy miként fog megoldódni egy bizonyos probléma vagy épp a jövőd. Lehet, hogy most is bánt valami, ami miatt szomorú vagy és aggódsz. Mindez hozzátartozik emberi életünkhöz. De mégsem mondhatjuk, hogy természetes, hiszen Isten nem szomorokodásra teremtett bennünket, hanem arra, hogy bátran, bizalommal telve, optimistán lépünk előre.

Mégis, a dolog nem megy ilyen egyszerűen, mert sok minden meg tudja keseríteni az életünket. Gyakran előfordul, hogy valami nem úgy sikerül, ahogyan elképzeltük. Ilyenkor kénytelenek vagyunk megérezni a (lét)bizonytalanságot, és ez szorongással tölt el bennünket. Ha azok a kapaszkodók, amelyekre számítottunk – akár barátaink, akár szorosabb kapcsolataink –, nem bizonyulnak olyan erősnek, mint hittük, nagy szükségünk van más vigasztalásra, hogy szomorúságunk enyhüljön, s hogy véget érjen az aggodalmaskodás. Ilyenkor találhatunk magunknak különféle eszközöket, olyanokat, amelyek csillapíthatják bánatunkat (füves cigi, alkohol stb.). De ezek a pótlékok valójában nem működnek: csak ideig-óráig hatnak, és csak rövid időre feledtetik el velünk azt, ami bánt bennünket. Igazi megoldást, hidd el, nem adnak.

Isten öröme teremtett téged. Jól ismer, jól tudja, hogy mire van szükséged ahhoz, hogy megvigasztalódj. Ma is kész

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Balog Eszter

arra, hogy a bűnnel, fájdalommal terhelt életedbe belépjen szeretetével, bűnt eltörölő hatalmával. Jézus Krisztus azért jött, hogy igazi vigasztalásod legyen. Elég az isteni szó, egy ige, amely egészen eltörli minden félelmünket. Elég Isten munkája: jelei, irányítása, például amikor a körülöttünk levőktől reményt, biztatást kapunk. Csak bízzál Istenben, csak kérd őt, hogy segítsen a nehéz helyzetben. S meglátod, véget vet a bánatodnak, megszünteti a szomorúságodat.

Csak hidd, hogy van Istened, aki elküldte közénk egyszülött Fiát, aki hozzád fordul, aki odaáll melléd. Ő nem tapos még inkább a földre, ahogyan a világ teszi. Mert a Fiú azért jött, hogy az elcsesztet felemelje. Odafordulhatsz hozzá gyengén és megtörtén. Ekkor megtapasztalod azt, amiről a zsoltoáros írt: „*Ha megtelik szívem aggodalommal, vigasztalásod felüdíti lelkemet.*” (Zsolt 94,19)

Ezt átélve magad is tudsz majd másokat vigasztalni; talán az a küldetésed, hogy ezt a vigasztalást add tovább te is másoknak, hogy ne szomorúság legyen körülötled, hanem öröm Krisztusban.

■ KOCSIK MÓNKA

Barlangok a Bibliában

► **Mint turista szenvedélyesen járom a hegyeket és – ha lehetőségem adódik rá – a barlangokat is. Mint keresztény rendszeresen olvasom a Bibliát. Miként túrázni, a Bibliát olvasni is többfélelekedés lehet. Ha az ember a Bibliát mint „keresztény turistát” vagy „turista keresztényt” olvas, megdöbbenve tapasztalja, hogy milyen gyakran – több mint százszor – fordulnak elő benne hegyek mint egy-egy történet színpontjai. Barlangok lényegesen ritkábban említettek. Az alábbiakban ezekről lesz szó.**

A *barlang* szó a Bibliában negyvenháromszor fordul elő, harmincnégyeszer az Ószövetségben és kilencszer az Újszövetségben. Hogy mit nevezünk barlangnak, azon még ma is vitatkoznak a nyelvészek és a barlangászok. A sok-sok meghatározásból kettőt említek példaként.

A *Magyar értelmező kéziszótár* – amelyet először 1972-ben adtak ki, és a '90-es évekig többször is megjelent az Akadémiai Kiadónál – szerint barlang: 1. a földkéregben levő nagyobb – a felszín felől rendszerint nyitott – (természetes) üreg, illetve állatok földbe vajt vagy sziklaüregben levő lakóhelye; 2. rosszálló, elítélő értelemben bűnözők állandó rejtékhelye. Egy másik, tömörebb meghatározás szerint barlangon minden, a földkéregben található természetes üreget értünk.

A Bibliában eléggé tág értelmezését találjuk a *barlang* szónak. Négy esetben mint emberi lakóhelyről van róla szó. Például Lót és lánya, Sámson, illetve Ilés próféta laktak hosszabb-rövidebb ideig barlangban. Szolgált a barlang sírhelyül is (hat említés); ilyen például a makpélai barlang, ahol Ábrahám, Sára, Izsák, Izmael, Rebeka és Lea lelt végső nyugalmat. Huszonegy esetben említik a barlang rejtékhelyként. A legtöbb-ször Dávid bujkált barlangokban, egy barlangban egyezsere a legtöbbben pedig ötvenen voltak.

Állatok barlangjáról hét esetben esik szó: négyszer oroszlanok, kétszer rókák és egyszer galambok barlangjáról. Rablók barlangjáról négy esetben történik említés. Egyszer amolyan „nyilvános illemhely” szerepet is kap egy barlang, amikor is „Saul bement oda, hogy a szükségét végezze” (1Sám 24,4).

Érdekes módon – ellentétben a he-

gyekkel – a barlangok nem játszanak szerepet az emberek Istennel való kapcsolatában, imádkozni sem vonul vissza senki barlangba. Egyetlen kivétel, amikor Jézus a sírbarlangnál hálát ad az Atyának, és feltámasztja Lázárt (Jn 11,41–42).

Még egy összehasonlítás a hegyekkel: míg a Bibliában említett hegyek közül néhány nagy biztonsággal azonosítható (Sínai-hegy, a Hermón hegység, Edóm vidéke, Tábór hegye, az Olajfák hegye stb.), addig ez a barlangokról nem mondható el. Csak három barlang van név szerint említve: az Adullám-, a makpélai, valamint a makkéai barlang. Az Adullám-barlang egyike lehetett az antik Adullám város környékén található számos barlangnak. A makpélai barlang Hebron környékére tehető. A hagyomány szerint a sírhely a hebroni Haram el-Chalilnál található, Heródes óta fallal körülvett sírhely, ahova számtalan zsidó, keresztény és mohamedán zarándok. (Mindhárom vallás ősapjának tekintik Ábrahámot.)

A makkéai barlang a Makkéda nevű városállam közelében volt. A város és a barlang fekvéséről csak feltevések vannak. Bár a Biblia nem említi név szerint azt a barlangot, ahol Jézus feltámasztotta Lázárt, ez a barlang mégis ismeretes: az egykori Betániában van, ma arabul El Azaryia a neve – egyértelmű a kapcsolat a mai helységnév és Lázár neve között.

A Szentföldön, de másutt is sok olyan barlang található, amelyeket ugyan nem említi a Biblia, de amelyeknek a hagyomány szerint közük van az újszövetségi történésekhez. Ilyenek például az angyali üdvözlés barlangja – a Benedictus-barlang –, a születés barlangja vagy János barlangja Patmosz szigetén.

■ SCHNEIDER ALFRÉD

ISTENTISZTELETI REND | 2005. augusztus 14. – Budapest

Szentháromság ünnepe után 12. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mk 7,31–37. Alapige: Róm 9,15–16. Énekek: 45., 261.

I., **Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Johann Gyula; du. 6. Balicza Iván; II., **Hüvösvölgyi út 193., Főb** de. 10. Tóth-Szöllös Mihály; II., **Modori u. 6.** de. 3/4 II. Gyekiczky János; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Gyekiczky János; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donát László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstűk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) id. Pintér Károly; du. 6. Gáncs Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Wiszkidenszky András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Wiszkidenszky András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Schulek Mátyás; de. 11. (úrv.) Schulek Mátyás; du. 6. Győri Tamás; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Győri Tamás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Johann Gyula; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcséi út 32.** de. 11. (úrv.) Verasztó Teodóra (teológushallgató); **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Verasztó Teodóra (teológushallgató); **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blaticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blaticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Magyar Márton (teológushallgató); **Rákoscseresznye, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Magyar Márton (teológushallgató); **Rákoscseresznye, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gőzön Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

ISTENTISZTELETI REND | 2005. augusztus 14. – Balaton

Alsődörcgicse de. 11.; **Balatonali du. 2.; Balatonaliga (Club Aliga területén levő ref. templom) du. 6.; Balatonalmádi du. 4.; Balatonboglár de. 11.; Balatonfenyves (református templom) du. 6.; Balatonföldvár (városháza) du. 2.; Balatonfüred de. 9.; Balatonszárszó (evangelikus templom) du. 3.; Balatonszárszó (evangelikus üdülő) de. 9.; Balatonszemes du. 2.; Hévíz du. fél 5.; Keszthely de. fél 11.; Kötöcske de. 10.; Kővágóörs de. fél 12.; Mencshely de. 11.; Nagyvácszony du. 2.; Révfülpöl de. 10.; Siófok de. 10.; Sümeg du. fél 3.; Szentantalfa de. háromnegyed 10.; Tapolca de. fél 9.; Veszprém de. 10.; Zánka de. fél 9.**

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELETEK

Balatonboglár de. fél 10.; Hévíz de. fél 10.; Siófok (kápolna) de. fél 10.

Országos fúvóstábor Kismányokon

A Tolna megyei Kismányokon álló evangélikus ifjúsági ház minden nyáron több tábornak is helyet ad, így immár tizenegyedik alkalommal rendezték itt meg az evangélikusok országos fúvóstáborát. A tíznapos programon közel negyvenen vettek részt, a szakmai munkát *Johann Attila* irányította, a tábor lelkésze *Kertész Géza* volt. A táborban a fiatalok belekóstoltak a közös zenélésbe; egyházi muzsika tanulásával mélyítették el tudásukat. A napi áhítatok és fúvóspróbák mellett természetesen sportolni és kirándulni is maradt idejük.

Az országos fúvóstábor résztvevői a környék több településén (Mucsfán, Kismányokon és Bonyhád-Majoson) is közreműködtek az istentiszteleteken. A majosi evangélikus templomban – *Makán Hargita* lelkész meghívására –

másfél órás koncertet adtak a fiatalok, mellettük pedig fellépett a Creative Tuba Quartet, melynek tagjai az idén is részt vettek a táborban. A kvartett az augusztus 10-i gyűlési koncertre készülve örömmel vette a lehetőséget.

A majosi esten a gyülekezet tagjai saját készítésű szendvicsekkel és süteményekkel kínálták a fellépőket és a vendégeket egyaránt, miközben a közösségi teremben megtekintették az e sorok írójának a Kárpátalján készült felvételeiből rendezett fotókiállítását. A majosi programon részt vettek a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban táborozó mozgássérültek is *Cserháti Péter* vezetésével. A fúvószena mindenkit jókedvre derített a remek akusztikájú majosi templomban.

■ MÁTÉ RÉKA

Egy hatodéves lelkészjelölt naplójából

► **Rendezgetem a dolgaimat – könyveim dobozban várják a költözést; egy kép felidéz bennem egy életutat; egy plüssállatka eszembe juttatja azokat, akiktől kaptam, és azt a napot, amikor először fogtam a kezembe. A naplót lapozgatva megelevenedik az elmúlt év sok-sok emléke és néhány állomás egy hatodéves lelkészjelölt útján.**

Ötödéves teológusként jártam először a kecskeméti templomban. Családom kérésére egy hozzátartozóm esküvőjén szolgálhattam a helyi lelkésszel, aki lekészen újságolta, hogy néhány hét múlva hozzájuk is megérkezik egy hatodéves lelkészjelölt. S bár biztos voltam benne, hogy én egy évvel később máshová kerülök majd, azért odasúgtam édesanyámnak: e lelkész mellé szívesen mennék hatodévesnek.

Egy évvel később már biztosan tudtam, hogy utamon ide vezet engem az Isten. Izgatott voltam, s félelmet keltettek bennem a „jóakarató” emberek, akik szerint az előző teológushoz ragaszkodnak ám, és különben sem szívlelnék ott női lelkészt!

Ennek ellenére nagyon kedvesen fogadtak. Mikor egy hónappal a költözés előtt szüleimmel részt vettem a vasárnapi istentiszteleten, a lelkész a hirdetés során néhány kedves szóval köszöntött, miközben a gyülekezet tagjai lelkesen keresték, vajon melyik padban ülhet az új hatodéves. Augusztus végén már „hasznomat” is látták: pásztoruk távollétében a szomszéd város református lelkészénője hirdette az igét, én pedig az oltári szolgálattal gondoskodtam arról, hogy az istentisztelet evangélikus liturgia szerint történjen. Ma is őrzöm azt a kedves mondatot, amelyet valaki a kézfogás után súgott a fülembbe, s ezzel félelmeimet egy csapásra eltörölte: „Nagyon sajnálunk ám Csaba távozását, de Isten hozott közöttünk, Enikő!”

Mentorom igazi tanítómester volt. Sajnáltam is őt az első hetekben, amikor számos teendője mellett még idegen-

zetői feladat is hárult rá, ő mégis fáradhatatlanul magyarázta a helyi szokásokat, és mutatta be azokat az embereket, akikkel a lelkési munka során találkozunk, együttműködünk. Alapállása ez volt: „Mutatok neked egy modellt, ami működik, de te úgy csinálod, ahogy akard!” Sokat tanultam tőle, és mindeközben rájöttem arra is, mi áll hozzám a legközelebb, hogyan szolgálhatok úgy, hogy képes legyek leginkább önmagamra adni; a szolgálatra való felkészülés során a tapasztalatok által folyamatosan formálódom.

Ha tudomást szereztünk arról, hogy valaki kórházba került, azonnal meglátogattuk, nehogy örökre késő legyen. Szeptember elején, legelső kórházás élményeim egyikét a pszichiátrián éltem meg. Betegünkhöz – rossz állapota miatt – nem engedtek be, hanem a folyosón várakoztattak. Közben váratlanul odajött hozzám egy ismeretlen, fiatal, szemlátomást nagyon zavart nő, és boldogan – ismerősként – üdvözölt. Mentoromra pillantottam, akiről az idegen nem vett tudomást, ezért ő várakozó álláspontra helyezkedett, és belementem a beszélgetésbe. A nő – fél tucat nevet felsorolva – érdeklődött barátairól, s miután megnyugtattam, hogy mindenki jól van, és gondolt rá, ragyogó arccal megköszönte a látogatást, és elment. Fellelegeztem, mikor kiléptünk az osztályról...

Rendszeresen jártunk két idősek otthonába is, amelyekben nem tudtam, ki melyik felekezethez tartozik, mégis olyan jó volt találkozni a félórás igei alkalmakkal! Az Őszikék Otthon mozgékonyabb lakói gyülekezetünk időseivel is szívesen szervezték közös programokat, s így tavasszal egy egész napot töltöttünk együtt Töserdőn, az evangélikus Glória-házban.

A gyülekezeti csoportok közül az időseket azonnal szívembe zártam. A Napközi Otthon aajtaja minden hétköznap nyitva áll, de a legkedveltebb a két bibliakör és az irodalmi délelőtt. A szerdai nap különlegessége, hogy egy testvérnő vezet, aki – bár nem hiszi el, mégis – ügyesen ötvözi a lelki útavalót a jelenlévők aktuális kérdéseivel. Ez az alkalom arra

is megtanított, milyen nagy felelőssége van az igehirdetőnek és az újságírónak; a vasárnap igéjére ugyanis már szerdán elkezdik a közös készülést, az *Evangelikus Élet* aktuális számának hitméllyítő írásai pedig a felolvasás és közös megbeszélés által még a látási problémákkal küszködőkhez is eljutnak.

A vasárnapi gyerekorákat mindig izgatottan vártam, hiszen a gyerekek türeményesek voltak. Persze néha megizgazott az a feladat, amikor igyekeztem lekötöni az örökmozgó fiúcskát, aki azért szereti a nagymamát, mert az úgysem tudja elcsipni, ha rosszkodik; de el is érzékenyültem, amikor például egy öt éves kislány magyarázat szerint azért jó, hogy meg vagyunk keresztelve, mert most már Isten vigyáz ránk.

A református gimnázium evangélikus diákjai kötelező hittanórára jöttek több csoportban. Nem ugyanazt a társaságot tanítottam az egész tanév során, hanem mindhárom hitoktató munkájába bepillanthattam. A helyettesítéseket különösen is élveztem. A „focisták” azért tették mindig izgalmas az óra első néhány percét, mert agyafúrt érvekkel igyekeztek meggyőzni, hogy nekik most miért nem kellene tanulniuk vagy dolgozatot írniuk. A vizsgatanításomon viszont úgy figyeltek, mint a kisangyalok, s előre biztosítottak arról, hogy ha ők ott lesznek, nincs ok az izgalomra.

A felnőtt ifisekkel gyakran házi bibliórán találkoztunk, s ilyenkor éjszakába nyúltak a beszélgetések, hiszen az áhítatot követően legtöbbször spontán jött egy kérdés, amely valamelyikünket foglalkoztatott. S örömmel vagy bánattal éneket vittük az Úr elé, amikor kottatartóvá vált a vasalódeszka is.

„Biztos vagyok abban, hogy sem térbeli távolság, sem halál vagy távollét szét nem választhatja azokat, akiket egy Lélek éltet, egy szeretet fűz össze” – írta valaki – *Szent Bernát* szavait idézve – a számomra készített emlékkönyvből. Én is így érzem, és ezért sokat jelent, hogy a kecskeméti testvérek támogatás szeretével (is) indulhatok a segédlelkézi szolgálta-

■ HULEJ ENIKŐ

„Csak” János bácsi

Az alábbi írás a nemrégiben zajlott Művészetek Völgye fesztivál *Völgyfutár című lapjának július 31-i számában volt olvasható; Kiss János néhai evangélikus lelkésznek állít emléket.*

A csontokig hatoló januári szél bontogatta az előző napi hófúvásokat. A kettes fától, a két falu határától még vagy három kilométer Dörögdig. Rádólt a szélre, görnyedve törte a félméteres havat, nehezen ruha a levegőt a metsző, hideg szélben. Ruhájára, szakállára ráfagyott a hó. Mintha a vállán vinné haza az elcsatangolt bárányt vagy a látha-

atlan keresztet, mint a Mester a Golgota felé...

Bennem ez a kép villan fel a legtöbbször vele kapcsolatban. Mesélték Dörögdon, hogy sokszor akár két-három gyerek miatt is eljött gyalog Kapolcsról a téli főtérig hirtelen tartani.

Amikor én találkoztam vele, már öreg volt. Szeretettel fogadott. A közös szolgálat, a néhány hosszabb beszélgetés gondolatai mély nyomot hagytak bennem. Mindig csodáltam azokat az embereket, akik a nagy igazságot néhány közérthető szóval meg tudták fogalmazni. Majd húsz év-

vel ezelőtt, amikor én – még viszonylag fiatalon – rohangásztam az építkezések összehangolás ügyében, csendesen hallgatta gondjaimat. Többet tudott. Jobban látta, mi a fontos. Ahogy Pista mondta a temetésén, nagyon kellett nekünk az ittléte. Nem csak az emlékeinkben él... Szerettem volna a temetésén megköszönni a katolikusok nevében is mindent. De csak álltam a sírjánál, és az a téli kép volt előttem. Nekem nagyon hiányzik ez a hiteles ember. Kiss János evangélikus lelkész. „Csak” János bácsi.

■ SANYIPAP

Az ECEN üzenete Európa egyházainak és gyülekezeteinek

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cseres Csilla

► Világszerte működnek olyan egyházi szervezetek, amelyek fontos feladatuknak tekintik a környezet védelmét. Sajnos keveset hallunk róluk, mert munkájukat általában csendben, a saját házuk táján végzik. Holott ezek az intézmények sokrétű tevékenységet folytatnak; ezek közé tartozik a híveknek az aktuális környezeti problémákról való tájékoztatása, az ifjúság ökológiai szemléletű nevelése, a törvényhozás befolyásolása, a politikusokkal való párbeszéd kezdeményezése.

A hálózat a Cseh Köztársaságban 1998-ban a második európai ökumenikus találkozó ajánlására alakult huszonhat ország képviselőinek a részvételével, és igen különböző vallási közösségeket fog össze, melyek környezetvédő tevékenysége széles skálán mozog. A szervezeten belül jelenleg öt koalíció van, melyek összefogják és koordinálják a különböző országokban egy bizonyos kérdéssel foglalkozni kívánó közösségeket. Ezek az ügyek a következők: éghajlatváltozás, energia, a templomok környezetvédelmi menedzselése, teremtés napja témájú istentiszteletek, környezetvédelmi oktatás, közlekedés és mobilitás.

Az ECEN 2001. évi közgyűlését, melynek kiemelt témája az energia, a biztonságos energiákból származó energiaellátás kifejlesztése és az energiamegtakarítás volt, a csernobili nukleáris katasztrófa által legkeményebben sújtott országban, Belorussziában tartották. Egyéb té-

mák voltak még: globális felmelegedés az üvegházhatást fokozó gázok kibocsátása miatt; a közlekedés mint a kibocsátás egyik fontos tényezője; alternatívák a jelenlegi közlekedési rendszerünk mellett; hozzájárulás a riói csúcstalálkozóhoz; az ökológia és a gazdaság összefüggései, illetve a biotechnológia által felvetett kérdések. A gyűlés külön foglalkozott azzal, hogy maguk az egyházak miként terjeszthetik és alkalmazhatják az ökomenedzsmenet. Az ECEN negyedik közgyűlését elsősorban a víz és a fenntartható fejlődés problémájának szentelték Volosban (Görögország).

Az Európai Keresztény Környezetvédelmi Hálózat tagjai 2005 májusában Bazelben találkoztak. A százahúsz küldött harminc európai és tengerentúli ország keresztény egyházaiból érkezett. Hazánk és egyházunk is képviseltette magát ezen a találkozón, melynek a központi kérdése az volt, hogy az egyházak hogyan járulhatnak hozzá egy fenntartható világ kialakításához itt, Európában. A következőkben a találkozón megfogalmazott üzenetet olvashatják Dönsz Teodóra fordításában.

„Az anglikán, ortodox, protestáns, ókatolikus és római katolikus egyház tagjaiként teológiai hagyományok, környezetvédelmi ügyek és egyházi tapasztalatok gazdag tárházát hoztuk magunkkal. Azonban egy sürgető kérdéskör mindannyiunkat egyaránt foglalkoztatott: hogyan kell Jézus Krisztus követőiként megjeleníteni az ő Isten egész teremtett világára kiterjedő szeretetét a környezeti krízis közepette?

A közgyűlés által megerősítve és bátorítást nyerve a hálózat tagjai most visszatérnek egyházukhoz és hazájukba,

hogy ott Önökkel együtt munkálkodjunk egy új és fenntartható életforma kialakításán. Kérünk minden európai egyházat, gyülekezetet és keresztény embert, hogy évente szenteljen ünnepet a teremtésnek szeptember vagy október hónapban; ismerje fel, hogy az eucharisziában (oltáriszentség, úrvacsora) Isten már most is a teremtett világot gyógyítja; szorgalmazza egyházában, gyülekezetében és a közönségben a fenntartható életmódra történő nevelést; az energiafogyasztás csökkentése és a »zöld energia« révén vegye ki a részét az éghajlatváltozás mérséklésében; környezeti igazságosság elve alapján működjön együtt a pazarló életmódunk következményeitől sújtott déli közösségekkel; változatosan utazása módján: lényegesen kevesebbet utazzon gépkocsival és repülőgépen, és támogassa az alternatív megoldásokat; fenntartható módon szervezze a gyülekezet életét az energiatartalomra, a beszerzésekre, a hulladékgazdálkodásra, a földhasználatra és a pénzügyekre vonatkozó elvek mentén; tekintszen a vízre mint értékre, használja gondosan, és szorgalmazza, hogy az minden teremtett lény számára egyaránt elérhető legyen; tájékozódjon az őt körülvevő természet gazdagságáról, védje és élvezze azt.

Számos program és erőforrás segítheti Önöket ebben a munkában Európaszerte: honlapunkon, a www.ecen.org oldalon is található erről információ, és letölthető onnan az ECEN által kidolgozott anyagok is. Az egyes kis léptékű kezdeményezések együttesen már vezetnek nagy eredményekre, és sok egyház végez ilyen jellegű tevékenységet. Az ECEN következő közgyűlésén szeretnénk együtt dicsérni Istent mindazért, amit Európa keresztényei tettek a teremtett világ megőrzéséért. Amikor pedig legközelebb megosztjuk egymással történeteinket és tapasztalatainkat, az Önök esete is köztük lesz.”

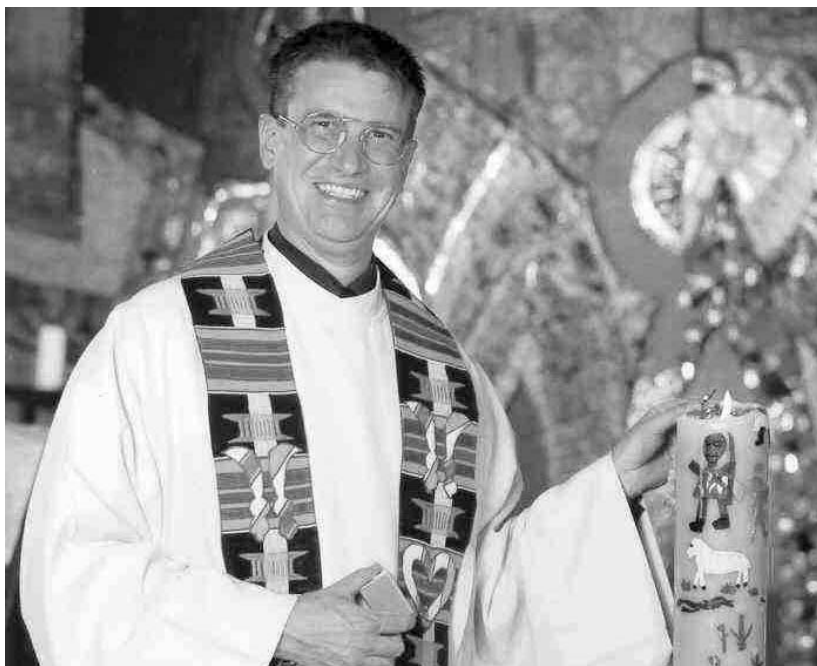
Adja Isten, hogy nekünk is legyen mit megosztanunk majd európai testvéreinkkel!

■ BENKOVICS SÁNDOR

Szakmai presztízs: a lelkészek az élbolyban

Németországban a lelkészi hivatás továbbra is a legmegbecsültebb szakmák közé tartozik – derül ki abból a vizsgálatból, amelyet a Bodensee melletti Allensbachban működő Demoszkópiai Intézet készített. Az augusztus 9-én közzétett legújabb eredmények szerint a népesség 34%-a a huszonkét legmegbecsültebb szakmai, illetve hivatás csoport közé besorolja a lelkészeket is. A lelképásztorok az orvosok (71%), az ápolónők (56%), a rendőrök (40%) és az egyetemi tanárok (36%) után következnek. Németország nyugati felében még nagyobb megbecsülés övezi a lelkészeket, mint az egykori NDK területén. Egész Németország tekintetében a lelkészek több megbecsülést kapnak, mint a tanárok (31%), az ügyészek, jogászok (25%), a mérnökök (24%) és a diplomáták (23%). Az üzletemberek (5%) és a politikusok (6%) „megbecsültségi indexe” jóval elmarad a lelkészekétől.

► Forrás: idea.de

Augusztus 20-tól Szent István Rádió

► Az öt éve indult egri Magyar Katolikus Rádió augusztus 20-tól Szent István Rádió néven működik tovább. A névváltoztatás nem a cégér átfestését jelenti, hanem a fél évtizedes következetes munka megkoronázása s a jövő kihívásainak bátor vállalása.

A Magyar Katolikus Rádió Alapítványt 1997-ben hívták életre, a közvélemény – ezen belül elsősorban a katolikusok – hiteles tájékoztatása érdekében. Az alapítvány 2000 elején nyerte el az Országos

Rádió és Televízió Testület pályázatán a miskolci FM 95,1 MHz-es, illetve az egri FM 91,8 MHz-es, összekapcsolt két frekvenciát, majd 2002-ben a sátoraljai helyi FM 90,6 MHz-es, illetve a hatvani FM 94,0 MHz-es frekvenciát. A folyamatos, napi 24 órás sugárzást 2000. október 20-án kezdte meg.

A budapesti katolikus rádió négy esztendő múltán kapott lehetőséget arra, hogy középhullámon sugározzon műsort, kamatoztatva az Egerben szerzett tapasztalatokat is. Mivel eddig mindkét médium a Magyar Katolikus Rádió nevet viselte, megkülönböztetésük céljából is ésszerű Szent István nevének a felvétele.

Az augusztus 20-tól hivatalosan is államalapító szent királyunk nevét viselő rádió központja Egerben van, és Miskolcon működik egy kisebb szerkesztősége. A regionalitás érdekében tudósítói kört épített ki és tart fenn Északkelet-Magyarországon. Potenciális hallgatóinak száma 1,5–2 millió, ebből évről évre növekvő arányú a valós közönsége.

Seregély István egri érsek, a rádió alapítója így fogalmazta meg a médium hivatását: „Rádióknak célja azonos az egyház küldetésével: mindenki üdvösségének a szolgálata.”

► MKPK Sajtóiroda

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

...ne taceremus!

Azaz ne hallgassunk akkor se, ha nehéz szólni, és nincs mód mindent apróra kifejtteni! Jézus Urunk a Teremtő rendjének hirdette a monogám – sőt „monolit” – házasságot. A válást a másik fél házasságtörése esetén mondta lehetőknek. Dr. Gyökössy Endre református lelkész-pszichológus szerint a jó házassághoz három h kell: hit, hűség és humor. A „rendezett családi élet” hozzátartozik az egyház tisztviselőinek feddhetetlenségéhez, az igehirdetés hiteléhez.

A család nemcsak az életadás helye, de az életformálásé is. A természet rendjével ellenkezők nem olthatnak be hibáikkal normális gyerekeket! Az *Evangelikus Élet* 30. (július 24-i) számában közölt, a kanadai szenátorokhoz szóló felhíváshoz még annyit: a Római Birodalomban a keresztények elleni vád „istentelenség” (azaz a hatalom „civil religionjának” át nem vétele) és az „odium generis humani” (vagyis az embergyűlölet, például a nemi szabadságot sugalló szórakozás és a véres cirkuszi játékok kerülménye) volt; vö. 1Pt 4,2–5.

A befogadott homoszexualitás nem genetikai adottság, hanem társadalmi tünet, a Biblia szerint annak következménye, hogy a Teremtőt fölcseréljük a teremtményekkel. A házasság előtti és a házasságon kívüli nemi élet összeférhetetlen azzal az ígérettel, hogy a paráznaság (= felelőtlen, öncélú nemi gyönyörkeresés) miatt mindenkinek legyen saját párja. Ennek lehetővé tétele az erkölcsi közösségnek („zsidó-keresztény értékrendű társadalom”), a hívő családoknak és gyülekezeteknek a dolga.

A harmadik gyermek nemének megválasztása Istenet játszás. Akár kínai módra – a nem kívánt nemű magzat meggyilkolásával –, akár a fiút vagy leányt létrehozó spermiumok laboratóriumi szétválasztásával, akár másképp történik. Természet szerint a nemek aránya az embernél statisztikusan kiegyenlítődik.

Ami az általánostól eltérő adottságú gyermekek együtt tanítását és nevelését illeti, erre egyetlen igennel vagy nemmel felelni felelőtlen általánosítás. Van, akit felhív magához a közösség, és van, aki lehúzza azt.

A krisztusi szeretet nem zűrzavar, rendtelenség és rendbontás álszabadsága, hanem tehervállalás.

Örültem volna, ha a keresztény orvosegyesület vezetőjének, a gyermekgyógyász dr. Drenyovszky Irénnek a sorait olvashattam volna egyházunk hetilapjában és „magazinjában”.

Függelék: nem pártpolitika, hanem hitből következő erkölcsök egyetértési Bégány Attilával abban, hogy Göncz Kinga mondjon le, illetve Semjén Zsolttal, mert a hatalom feladata a jó védelme és a gonosz megfékezése, ezért is visel kardot a Róm 13,3–4 szerint.

■ DR. ZSIGMONDY ÁRPÁD (Hatvan)

Vatikáni vélemény Harry Potterről

A Kultúra Pápai Tanácsának konzulense, Peter Fleetwood óvatosságra int a számos sajtóorgánumban napvilágot látott téves információkkal kapcsolatban, amelyek szerint a Vatikán veszélyesnek tünteti fel a Harry Potter-könyveket.

Fleetwood a jelenlegi szentatyától, akkor még Ratzinger bíborostól kapott megbízást a Harry Potter-jelenség vizsgálatára.

Fleetwood a Vatikáni Rádió riportérének pozitívan nyilatkozott: „A Harry Potter-könyvek egyértelműen különbséget tesznek jó és rossz között, s egyértelműen a jókat mutatják be végső győztesként. A siker-könyvekben a »mágikus effektusok« csak irodalmi eszközök, hogy megnyerjék a gyerekek érdeklődését.” Szó sincs arról, hogy ezek a regények valamiféle átfogó „mágikus elméletet” mutatnának be – hangsúlyozta Fleetwood.

A beszélgetés során az egyházi szakember kitért azokra az újabb elterjedt hírekre is, amelyek szerint Ratzinger bíboros a német Gabriele Kubynak írt válaszában 2003-ban a Harry Potter-történeteket „kifinomult csábításnak” nevezte. Ratzinger bíboros irodajára valóban küldött egy köszönőlevelet a német szerzőnek *Harry Potter – gut oder böse* (Harry Potter – jó vagy gonosz) című tanulmányos könyvének eljuttatott példányáért 2003 márciusában. Fleetwood szerint a levél

további megfogalmazása a titkárságtól is származhatott. Annyi bizonyos, hogy a bíboros akkoriban megkereste Gabrielle Kubyt, hogy könyvét hivatalos elbírálásra juttassa el Fleetwoodnak.

Kuby a regénysorozat akkoriban megjelent ötödik kötete kapcsán azzal vádolta Joanne Kathleen Rowlingot, a Potter-könyvek szerzőjét, hogy varázslótanoncával a mágiát dicsőíti; a Harry Potter „a fiatal nemzedék ellen elkövetett bűn”, intoleranciára nevel, és ellentmond „az alkotmány szellemének”. Kuby szerint ez nem modern mese, hiszen a mesékben a varázslók és boszorkányok egyértelműen a gonosz képviselői, akiknek a hatalmától a főhős erényei gyakorlásával szabadulhat meg. Harry Potter esetében azonban nincsen senki, aki egyértelműen a jót akarná.

Fleetwood a Vatikáni Rádióval folytatott beszélgetésben arra kérte a szülőket, hogy olvassák el a regényeket, hogy maguk ítélhessék meg. Egyben óvott a „riogatóstól, amely lépten-nyomon az ördög keze nyomát véli felfedezni”. A kulturális jelenségek megítélésakor óvatosságnak kell lenniük, hangoztatta: „Joanne K. Rowling jó író, akinek a sikere egyeseket féltékenyvé tett. Mindenesetre sok gyerekeknek visszaadta az olvasás örömét.”

► Forrás: Új Ember, július 31.

HIRDETÉS

Kedvezményes üdülési lehetőség az utószezonban Balatonszárszón

Szeptember 12-e, hétfő és szeptember 18-a, vasárnap között kedvezményes áron pihenhet családjával Balatonszárszón az Evangelikus Konferencia- és Missziói Otthonban.

A részvételi díj felnőttek részére 2500 Ft/fő/nap teljes ellátással + 150 Ft/nap idegenforgalmi adó. A gyermekek részére a részvételi díj 1500 Ft/fő/nap teljes ellátással (14 éves korig). Hároméves kor alatt ingyenes a részvétel.

Kedvezményes áraink lelkészek, egyházi alkalmazottak, presbiterek, gyülekezeti tagok és családtagjaik esetében érvényesek. Az ár teljes ellátást tartalmaz.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Jelentkezni Végő Szabolcs intézményvezetőnél lehet a 20/824-3143-as telefonszámon vagy a szabolcs.vegh@lutheran.hu e-mail címen.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A kirándulók missziói összejövetelén, augusztus 14-én 16 órakor a zuglói református templom mögötti imateremben (Budapest XIV., Limanova tér 11.) Czirják László vak, nyugalmazott református lelkész számol be életéről és sajátos szolgálatáról. Mindenkit szeretettel várunk.

Már régóta nem kirándulunk. A rendezvény elnevezése (kirándulók missziói délutánja) csak a régi szép időköt idézi, amikor Dobos Károly bácsi ismerősei nyáron a pesthidegkúti református templomban, télen pedig Zuglóban, a Limanova tér 11. szám alatti református gyülekezeti teremben jöttek össze. Az alkalom mindig a misszióról szól, és a különböző felekezeti emberek hitben való megerősödését szolgálta. Mostanában is a misszióról van szó; kérjük, hogy jöjjenek el mindazok, akik felelősséget éreznek érte.

HIRDETÉS

Konferencia és pihenés a Balaton partján

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon a nyár végeztével is várja a pihenni vágyókat és a konferenciacsoporthoz. A tavaszi, őszi és téli hónapok teljes nyugalmat biztosítanak minden vendégünk számára. Gyülekezeti, egyházmegyei, ifjúsági, gyermek- és iskolai csoportok jelentkezését várjuk.

Áraink: konferenciadíj (30 fős csoport esetén) 2500 Ft/fő/nap + 150 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó. (Kisebb létszámú csoport esetén a részvételi díj arányosan emelkedik.) Az ár teljes ellátást tartalmaz. A pihenni vágyók díja megegyezik a konferenciárral.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Jelentkezni Véghe Szabolcs intézményvezetőnél lehet a 20/824-3143-as telefonszámon vagy a szabolcs.veghe@lutheran.hu e-mail címen.

HIRDETÉS

Helyesbítés

A Magyarországi Evangélikus Egyház Gazdasági Osztálya az *Evangelikus Életben* július 17-én megjelent hirdetésében munkatársat keresett. A hirdetés tartalmát az alábbiakban helyesbítjük.

A hirdetés tévesen került az *Állásajánlat* rovatba. A MEE Gazdasági Osztályának **átmenetileg** van szüksége szakemberre, a leendő munkatársat **rész munkaidőben vagy megbízási jogviszonyban tudjuk foglalkoztatni**.

A feladatok és az elvárások megegyeznek a július 17-én közölt hirdetésben foglaltakkal.

A cím helyesen, amelyre a jelentkezéseket várjuk: MEE Gazdasági Osztálya, 1450 Budapest, Pf. 21. A jelentkezési határidő: 2005. augusztus 31.

Következő számunk tartalmából:

Egyházvezetők augusztus 20-ról

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból augusztus 14-től augusztus 21-ig

VASÁRNAP

8.05 / Bartók rádió
Martin Haselböck orgonál (60')
8.25 / Kossuth rádió
Édes anyanyelvünk (5')
9.25 / m2
Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.)
12.15 / Duna Tv
Élő egyház (26')
15.00 / mtv
Az utókor ítélete. Varnus Xaver Bach-emlékkoncertje a Kerepesi temetőben (25')
15.21 / Bartók rádió
Beszélgetések az egyházzeneiről (39')
17.20 / PAX
Őszintén – Fiatalok a hitről (36')
19.25 / mtv
Felmegyek a miniszterhez (magyar filmvígjáték, 1961) (97')

HÉTFŐ

11.35 / Kossuth rádió
Aranykoporsó. Móra Ferenc regényének rádióváltozata 2. rész (25')
11.45 / mtv
A sokszínű vallás 3. (15')
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása (30')
15.00 / PAX
Rozetta, 7. rész (ZMC – 34')
18.05 / Bartók rádió
Budapesti Bach-hét, 2005
Itt és Gergely fuvalázik, Adéla Stajnochrová hegedül, Karasszon Dénes gondolkázik, és Papp Rita csembalózik (63')
21.00 / PAX
Vámos Miklós Békés Pállal beszélget (60')

KEDD

13.20 / Bartók rádió
Bemutatjuk új kóruslemezeinket. Michael Haydn: Német mise (40')
15.00 / PAX
Rozetta, 8. rész (ZMC – 29')
16.50 / mtv
Maradj velünk. Találkozás Jézussal (10')
20.04 / Kossuth rádió
Aranyemberek. Bikády László hajmáskéri tiszteletes (31')
21.00 / PAX
Vallomások – Mit ér az ember, ha polgármester? Szimna Gábor, Leányfalu polgármestere (30')
22.40 / Duna Tv
John Steinbeck: Egerek és emberek. A Pécsi Harmadik Színház előadása felvételről (105')

SZERDA

6.30 / Duna Tv
Isten kezében. III. ferences ifjúsági zarándoklat (ism.) (26')
11.20 / Kossuth rádió
Beszélni néhez! (15')
12.20 / PAX
Családi hierarchia (ZMC – 20')
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása (30')
15.00 / PAX
Rozetta, 9. rész (ZMC – 31')
15.40 / Bartók rádió
Hitélet és történelem. Az angliai reformáció kialakulása (20')
17.00 / mtv
II. Csillagpont református ifjúsági találkozó (30')
18.00 / PAX
Családi vállalkozás (ZMC – 20')

CSÜTÖRTÖK

5.25 / mtv és m2
A Hajnali gondolatok mai adásában Bencéné Szabó Márta evangélikus lelkész hallhatjuk.
12.25 / Duna Tv
Magyar történelmi arcképcsarnok. Slachta Margit (15')
13.30 / Kossuth rádió
Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása (30')
15.00 / PAX
Alma mater. 1. rész: a Budapesti evangélikus gimnázium (35')
18.00 / PAX
Családi ház (ZMC – 19')
21.04 / Petőfi rádió
Mindentudás Egyeteme
Szabó Gábor: Milyen messzire esett Newton almája? A fizikai gondolkodás és a természettudományok (ism.)

PÉNTEK

14.45 / Duna Tv
A Biblia – Szent Pál (olasz-francia-angol-német tévéfilm, 2000) II/1. rész (84')
13.30 / Kossuth rádió
Az Úr közel! A baptista egyház félórása (30')
18.01 / Petőfi rádió
A lélek hangjai. Gospel és spirituálék feketén-fehéren (59')
20.45 / PAX
Ki is volt Luther Márton? (12')

SZOMBAT

7.00 / Rádió C (FM 88,8)
Az evangélikus ébresztőműsort Csapó Krisztián vezeti. (60')
10.50 / tv2
Szörényi Levente – Bródy János: István, a király. (A csíksomlyói, 2003. július 5-i előadás) (109')
12.35 / PAX
Családi szabadidő (ZMC – 21')
16.30 / Duna Tv
Isten kezében. Százéves a budapesti Szent István-bazilika (26')
17.00 / PAX
Az anyaméh gyümölcse jutalom, 1. rész. Evangélikus családtervező sorozat (ZMC – 50')
21.35 / mtv
Szegény gazdagok (magyar film – 1959) (90')

VASÁRNAP

10.04 / Kossuth rádió
Istentisztelet közvetítése a bakony-szentlászlói evangélikus templomból. Igét hirdeti Ördög Endre lelkész (56')
11.00 / mtv
A Szent Korona megmenekítése (30')
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (30')
12.35 / Duna Tv
Hajléka Istennek, hajléka embernek. Szászregényi misszió (26')
16.50 / PAX
Az anyaméh gyümölcse jutalom, 2. rész (ZMC – 50')
19.35 / PAX
Fejézetek a magyar kereszténység történetéből
Vallástörténeti sorozat, 2. rész: Pálosok

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Jézust támasztotta fel az Isten, aminek mi valamennyien tanúi vagyunk. ApCsel 2,32 (Ézs 43,10; Mk 7,31–37; ApCsel 9,1–9/10–20; Zsolt 19) Csodálatos tanúságtétel ez. A világtörténelem legpáratlanabb, legnagyobb és legvigasztalóbb örömhíreinek lehetünk a tanúi! Nem voltunk ott a feltámadás helyszínén, de az Úr feltámadásának valódiságát kijelentette nekünk a Szentírás és a Szentlélek. Minden korban szükség van a tanúságtevők szolgálatára, mert Jézus feltámadása hitünk alapja. Tanúvá csak úgy válhat valaki, ha beidézük a bíróságra. Megérkezett az idézés. Tértivevényes!

Hétfő

A Mindenható tökéletességig eljuthatsz-e? Jób 11,7b (Róm 11,33; Mt 9,27–34; 2Kir 19,1–19) Az élő Isten személyének mélységeit soha sem fedezhetjük fel maradéktalanul. Milyen lenyűgöző a fensége, és milyen tökéletes minden szava! Útjai kikutathatatlanok, gazdagsága kiaknázhatatlan, bölcsessége felfoghatatlan. De a „tökéletlenkedő” embert mindig vonzotta és vonzani is fogja ez az elérhetetlen tökéletesség, ezért jött létre annyi nagyszerű dolog a keze nyomán ezen a világon.

Kedd

Egek, harmatozatosok a magasból, hulljon igazság a fellegekbe! Tánuljon fel a föld, és teremjen szabadságot, sarjadjon igazság is vele! Én, az Úr, teremtettem mindezt. Ézs 45,8 (ApCsel 4,12; 4Móz 12,1–15; 2Kir 19,20–37) Jót tenne a földnek egy kis augusztusi égi áldás, hogy beérjenek a gyümölcsök a szüretre. De nem csak az alma, a körte vagy a szőlő szüretelésére várunk. Az Úr övéi életfájaról is szüretelni akar. A felhő megnyílt, és igazság hullott a fellegekbe: Jézus Krisztus a neve. Aki őbenne marad, megtermi a szabadság és az igazság édes gyümölcseit.

Szerda

Ne ítéltetek addig, míg el nem jön az Úr. Ő majd megvilágítja a sötétség titkait, és nyilvánvalóvá teszi a szívek szándékait, és akkor mindenki Istentől kapja meg a dicséretet. 1Kor 4,5 (1Sám 2,10b; Mt 17,14–20/21; 2Kir 20,1–11) Könnyű a kívülállónak megítélni valakit. Milyen elhamarkodott, felületes és igazságtalan is a kívülálló ítélete! Belelathat-e, kikutathatja-e felebarátja szívének a titkait? Teljes mélységig soha. Az ítélező sötétben tapogatózik. Krisztus napvilágánál azonban megérti, hogy az ítékezés vagy a dicséretmondás joga egyedül azé, aki életét áldozta az emberért.

Csütörtök

Térjete meg hozzám, így szól a Seregek Ura, és én is hozzátok térek! Zak 1,3 (Lk 18,38.40a; Jak 5,13–16; 2Kir 22,1–13) Az „utolsó idők” korában egyre több „egyház” és „vallás” ajánlja fel szellemi portékáját megvételre. Szinte versengenek a gyanútlan vásárlók kegyeiert. Minél sűrűbb misztikus felhő borítja, és minél több okkult praktika játszik szerepet benne, annál kelendőbb az „áru”. A kereszténység kora azonban – minden ezzel ellenkező tartalmú híreszteléssel szemben – nem járt le! A Golgotán magasodó kereszt az egyedüli Úr, az élő Isten jele mindörökké. Ha hozzá tér a vándor, átöleli az Örökkévaló.

Péntek

És hang hallatszott a felhőből: „Ez az én Fiam, akit kiválasztottam, reá hallgassatok!” Lk 9,35 (1Kir 19,11b–12; Lk 23,6–12; 2Kir 22,14–23,3) Ez az íge, mely a könyvespolcomra biggyesztett kis kartonlapon áll, szüntelenül arra figyelmeztet, hogy mindig mindenben Jézus legyen a példaképem. Csak Jézus Krisztus személyén, kijelentett szaván tájékozódhat Isten népe. A názáreti Jézus a Messiás. Ő a középpont. Az Isten Fiával való viszonyunkon múlik az örök életünk; a magasságos Isten rajta keresztül áraszt el kegyelmével.

Szombat

Közel van az Úr mindenkihez, aki hívja, mindenkihez, aki igazán hívja. Zsolt 145,18 (Zsid 2,18; Ézs 57,15–19; 2Kir 23,4–25) Senki sem mondhatja, hogy nem találja az Urat, hiszen ő közel van. Közelségére mégis ellenállhatatlanul vágyódnunk kell ahhoz, hogy találkozhassunk vele. Nincs a mindenható Isten által meg nem hallgatott ember – csak néma ember van. Néma, aki nem kiált. Gőgös, aki nem roskad össze színe előtt. Öntelt, aki nem tőle reméli a segítséget. Oldódjon nyelvünk zárja, alázzuk meg magunkat, vessük minden reményünket a mi sziklásalunkba, és mindenekfelett dicsérjük őt! Válaszolni fog.

■ SZÓKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Tisztelt Olvasóink! Az *Evangelikus Élet* következő, augusztus 21–28-i (34–35.) száma összevont számként, húsz oldalon jelenik meg augusztus 21-én. Ára: 328 Ft. A 36. lapszám megjelenésének időpontja szeptember 4-e.

Evangelikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Györi Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabobogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (hako@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszamba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írottakat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.